

„Nowa Reforma” wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych.

Prenumerata wynosi:

W mieście	rocznie:	po półroczu:	kwartalnie:	miesięcznie:
W Austro-Węgry, w przesyłkę poczt.	24 koron	12 koron	6 koron	2 korony
W Austro-Węgry, w przesyłkę poczt.	82	16	8	2 kor. 70 h.
W Austro-Węgry, w przesyłkę poczt.	86	18	9	8
W Włoszech, Francji, Anglii, Belgii, Szwajcarii, Turcji i inn. krajach	48	24	12	4

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) nadesłać wprost do Administracji „N. Reformy” w Krakowie.

Listów nieopłaconych nie przyjmuje ani Administracja, ani Redakcja.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ul. Jagiellońska 10.

Telefon Redakcji i Administracji Nr 41. — Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 857.484.

Rekopisów nadsyłanych Redakcja nie zwraca.

W Łodzi sprzedawcy numerów po 12 hł.: w Biurze dzienników A. Olszewskiego, ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Płohna, ulica Karola Ludw. 9.

Cena numeru 10 hł., z przesyłką pocztową 12 hł.

NOWA REFORMA

Prenumeratę przyjmują:

Samiejsowa: Administracja „Nowej Reformy” i wszystkie urzędy pocztowe; miesięczna: administracja „Nowej Reformy” — Główna trafikarna w Ryku — Agencja J. Hupasa i A. Salomonowej, plac Maryacki 2. — Handel St. Karlińskiego, Sukienice. — Handel Kretschmera, Rynek. — Handel J. Kiera, ul. Karmelicka 18. Zamiejsowa: prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: W. Lwowski Biuro dzienników Ludwik Płohn, ul. Karola Ludwika 11. S. Sokołowski, Pałac Hausmana 9. — W. Przemysław Heszelski — W. Jarosławski A. Amster. — W. Włodzimierz Herman Goldschmidt (sprzedawca pojedynczych numerów). I. Wollezele 6. — M. Dukes Nachf., Hasenstaedt & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — A. Oppel, R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norimberdze). — H. Schalek (Wolfele). — W. Paryż Société Mutuelle de Publicité A. Lorey, directeur, Rue Caumartin 61.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy” za opłatą od miejsca wiersza drobnym piśmem (petit) za pierwszy raz 20 hł., za każdy następny raz po 10 hł. — Wdruki po 60 hł. od wiersza za każdy raz — Główny publiczny po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy eksplikowany pierwszy raz 40 hł., następny po 10 hł. od wiersza. — Załączniki do „N. Reformy” (prospekty cyrkularne, ogłoszenia itp.) przyjmują się za cenę 1 kor. od 100 egz. dla samiejsowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Plaga ugodowa.

Dobra, zdumiewająca dobra i buńczuczna miłość konserwatyści i ugodowcy nasi wobec przegranej przez nich sromotnie akcji w sprawach narodowych w Królestwie Polskim. Jesteśmy, niestety, w tem bardzo niemiłym położeniu, że ich klęska bolesna jest dla całej Polski i dlatego nie możemy się z niej cieszyć. Niemniej atoli obowiązkiem jest naszym stwierdzić, podnieść i podkreślić raz jeszcze fakt, że komitet ministrów w Petersburgu zlekceważył postulaty nasze w zakresie szkolnictwa przedewszystkiem, jak niemniej w zakresie używania języka polskiego przez władze publiczne, wreszcie w sprawie posiadania ziemi w „provincjach zabranych” i w sprawie zajmowania posad urzędowych przez Polaków. Obowiązkiem ucziwej prasy jest fakt ten wyświecić, a nie pokrywać go obłaskawianiem i nie wzmawiać w rząd rosyjski intencji, którym wprost zaprzeczono w uchwałach komitetu ministrów. W tym ostatnim wypadku bowiem fałszuje się po prostu wypadki, fałszuje się bilans narodowy, i usypia się czujność społeczeństwa w chwili, gdy się ją obudzić powinno.

Plaga narodowa są zatem dzienniki, co dzisiaj mają odwagę wzmawiać w nas, że to, „co nam dano, przysięga należy drobnym i częściowym zadatkem”, a domagać się, aby nam dano więcej i t. p. My zność musimy wszystko, co nam dano, jeżeli jesteśmy za słabi, aby przeciw postępowaniu rządu rosyjskiego zalewać się, — ale „przyjmować”, t. j. gościć się na jakieś „zadatkę”, które nawet niemi nie są, — nie mamy najmniejszej potrzeby.

Cóż to nam bowiem dano wreszcie? — zapytujemy „Gazetę Narodową” i „Czas” — „parnobile fratrum”. W szkolnictwie ludowym, średnim i wyższym, na którym najwięcej nam obecnie zależy, nie — absolutnie nie nam nie dano. W sprawie posiadania ziemi zatwierdzono właściwie „tutus quo” — jedyną zdobycz, to zapowiedź samorządu ziemskiego i miejskiego, na wzór istniejącego w Rosji i tego, jaki otrzymał na Kaukaz i Syberia.

Jeżeli z tego mamy być zadowoleni, to chyba rząd rosyjski byłby lekkomyślnym, aby nam miał „na razie” dawać coś więcej. A rozmyślnie oszukiwaniem siebie i innych jest przypuszczenie, że ten rząd da nam później coś więcej nad to, co wymsyśmy na nim obecnie. Teraz, albo nigdy — powinno być dla nas dewiza. Jeżeli teraz, gdy ten rząd jest najslabszym i gdy na wszystkie strony zmuszony jest czynić ustępstwa, nie zdobędziemy części bogdaj praw naszych, to już pożegnajmy się z nadzieją zdobycia ich w przyszłości, gdy stosunki zmienią się na korzyść rządu.

Niestetyż tenże rząd musi całą naszą robotniczą polityczną enuncjacje dzienników warszawskich w rodzaju wystąpienia p. Rabskiego w „Kuryerze Warszawskim”, lub np. redakcji ugodowego „Słowa”. Dziennik ten warszawski obśledził się bardzo ogólnie z uchwałami komitetu ministrów, a ku wielkiemu zadowoleniu „Czasu”, który słowa jego przytoczył, zakończył swój artykuł następującą, budującą apostrofą do narodu:

„Odrzućmy desperacką politykę rozpacz, pchać nas na oślep w awantury i hazardy, w których stawka jest przyszłość nasza i dzieł naszych. Odrzućmy manowce tajnych związków i organizacji, wywołmy się z tetryzmu rządów bezimiennych, wypłynijmy jada stronnictw i nienawiści. I stworzymy nową erę jawnej, publicznej, solidarnej narodowej pracy.”

Ewa Łuskińska.

Historia pozytywki.

Starożytnie miasto, jak z dawnej kroniki wyciąga, a do tego dzielnicą ubogą, o krzywych uliczkach i śmiesznych domostwach. Obok białego klasztoru mniszek, jest tam dom zupełnie średniowieczny, ozdobiony basztą w kształcie gołębnika, o oknach nieregularnego rozmiaru, kształtu i rozmieszczenia; o bramie zarysowanej w półkole, bardzo niskiej, a za to szerokiej tak, że oprócz oddzielnego w owym zagłębieniu mieści jeszcze kwadratowe okienko za wypukłą kratą, a pod niem wyłożoną małą ławką kamienną. Na przeciwległej stronie ulicy, jak chłdy i skryty klecha, obok dobrodusznego, przysadzistego piwowara, wznosi się kamieniczka wąska, jak iglica, trzypiętrowa, o jednym oknem frontu i bramie zagadkowej — bo przynależne jej miejsce zajmuje nisza ostrołukowa i płaska, w której niewiadomym sposobem, jak tynk, przyklejony do ściany, mieści się kramarz, pan Psuja — błądy, pływ, cienki i żalony — podobny do woskowej figury męczennika; przecięty w pół, gdyby piła, wąską deseczką na tle wpuszczonych w mur półek z towarem, a świecące guziki i paciorki błyszczały mu naokoło głowy, jak pobożne wota.

Ogienko naprzeciw przedstawiało się inaczej, jednak niemniej obłaskawie.

Pod grubą warstwą pyłu białego oku z trudnością różniono przedmioty przedziwne, jakichś form i nie codziennego przeznaczenia, które objaśniał dopiero zawieszony nad bramą czerniały szyl:

„Robin, handlarz starożytności.”

„Kpisz, czy o drogę pytasz?” — powiedzieliśmy.

„W Królestwie, w Warszawie, nawiązać do „jawnej publicznej pracy”, — gdy nam wszystkiego zabroniono, gdy we wszystkim kryć się musimy, jest już chyba szczytami ironii, zbyt gorzkiej, aby sobie poważny, polski publicysta miał prawo na nią w tak ciężkich chwilach pozwalać.

Artykuły takie są przecież niesłychanie pożądanym argumentem dla rządowych organów rosyjskich, bo dają rządowi możność karmienia nas w dalszym ciągu „zadatkami” w formie ostatnich uchwał petersburskich.

Zjazd w Wenecji.

Austro-węgierski minister spraw zagranicznych, hr. Gołuchowski, wyjeżdża w piątek do Wenecji, gdzie w sobotę spotka się z włoskim swoim kolegą Tittonim. Wobec zeszłorocznych odwiedzin Tittoniego w Abazji można by tę podróż austro-węgierskiego kierownika polityki zagranicznej uważać tylko za zwykłą rewizję i to tem bardziej, ponieważ Tittoni nie przybyła do Wenecji umyślnie w celu spotkania się z hr. Gołuchowskim, lecz na otwarcie nowej tamtejszej wystawy sztuki. Rozmaite jednakże okoliczności i wypadki w polityce europejskiej nadają obecnemu spotkaniu się tych dwóch ministrów znaczenie nadzwyczajne, i to wybitnie polityczne.

We wzajemnych stosunkach Austro-Węgier i Włoch nie zaszło wprawdzie w ubiegłym roku nic, co by wymagało konieczności osobistej wymiany zdań obustronnych ministrów spraw zagranicznych. W sprawie zajęć w Innsbrucku, które wywołały wielkie wzburzenie przeciwko Austrii w prasie i społeczeństwie włoskiem, rząd włoski zajął bardzo lojalne stanowisko, i o ile wiadomo, żadnych nie służył z tych zajęć konsekwencji politycznych. Przypuszczać można, że i o tem będzie mowa w Wenecji, lecz głównym przedmiotem konferencji obu ministrów ta sprawa jeszcze chyba nie będzie. Po ważniejszej ze stanowiska między narodowej polityki przedstawia się kwestya obustronnych zbliżeń i kredytów wojskowych. Wiadomo, że pewna część prasy włoskiej dała wyraz podejrzeniu, jakoby nowe zbrojenia austro-węgierskie zwracały się głównie przeciwko Włochom, a dalej, że we włoskiej Izbie deputowanych padły słowa, wskazujące na konieczność lepszego zabezpieczenia granic państwa od strony Austro-Węgier. I tę atoli kwestyę zapewne już wyjaśniono należycie za pośrednictwem obustronnych ambasadorów, przyczem, jak twierdzą półurzędowe organa prasy wiedeńskiej, rządy Austro-Węgier dały za wnieście, iż ściśle przestrzegają będą warunków trójprzymierza. I ta więc kwestya sama jeszcze nie tłumaczy dostatecznie politycznej konieczności zjazdu obu ministrów. Konieczność tę spowodować mogły wyjątkowe wypadki na Bałkanach w połączeniu ze sprawą wyspy Kreta.

O pierwszej pisaliśmy już obszernie w numerze niedzielnym. O drugiej, jakkolwiek dotyczy ona pozornie kwestyi drugorzędnej, powiedzmy dziś coś więcej, że jest najważniejszą kwestyą bieżącą dla Europy. Jest ona wynikiem małości państwa i wzajemnego braku zaufania w polityce mocarstw europejskich. Nie istniałaby ona dzisiaj, gdyby już przed osiemdziesięciu laty mocarstwa europejskie wyspę tę przyłączyły do Grecji, do której przecież należy Kreta pod każdym względem, terytorjalnym, etnograficznym i historycznym. Atoli ówczesne rządy europejskie uważały żywe organizmy narodowe za przedmioty, które do wolnie krajać i dzielić można. Niektóre z nich

niestety i dziś jeszcze stoją na tem samym stanowisku. Iż to krwi z tego powodu, popłynęło w ciągu tych lat osiemdziesięciu. Powtarzając się co lat kilka powstania na Krecie zamiast pięknej tę wyspę częściowo na pustynię. I wojna grecko-turecka wyłącznie o nią się toczyła. Wówczas atoli nie zdobyły się mocarstwa europejskie na krok stanowczy i nie przyłączyły jej do Grecji. Wprawdzie uwolniły ją one z pod władzy sultana, lecz na to tylko, aby utworzyć z niej niebywałą jeszcze w dziejach dziwiolę — komisaryat między narodowy pod rządem greckiego księcia. Kretęńczycy, jak było do przewidzenia, nie zadowolili się tem wyjątkowym stanowiskiem swej wyspy. Przez ośm lat domagano się tam energicznie połączenia Krety z Grecją, aż wreszcie dziś sejm, wyspę powzięła jednogłośnie uchwałą połączenie to proklamowała.

Mocarstwa gwarancyjne — Rosya, Anglia, Francja, Włochy i Austro-Węgry i dziś jeszcze sprzeciwiają się temu. Wysłały one już oddziały wojsk na wyspę, aby utrzymać „status quo”. Lecz co z tego wyniknie? Nowa krwawa walka. Dziś już stoi pod bronią 3000 Kretęńczyków, którzy zamierzają woli mocarstw zbrojny stawiać opór.

Nie ulega zapewne wątpliwości, że mocarstwa gwarancyjne ostatecznie zgodziłyby się na spełnienie gorącego życzenia Kretęńczyków, gdyby tylko o nich chodzilo i o Grecję. Lecz sprawa ta dziś się bardzo skomplikowała. Przyłączenie Krety do Grecji, stanie się hasłem dla Bułgaryi do zażądania kompensaty w Macedonii, a niezadowolone i dla Serbii do wytęczenia swoich pretensyj co do wilajetów tureckich zamieszkałych przez Serbów. Wyspiarscy Kretęńczycy ostatnią swoją uchwałą rozwinięli nagle cały kompleks kwestyi bałkańskich i to zapewne jest głównym przedmiotem zjazdu ministrów w Wenecji.

Co urządzić i postanowić przewidzieć trudno, to tylko pewną jest rzeczą, że kwestya bałkańska nie rychłej zejdzie z porządku dziennego, dopóki mocarstwa nie zdecydują się rozdzielić dzisiejszych tam jeszcze dzierżaw tureckich ściśle wedle granic narodowych.

Korespondencja „Nowej Reformy”

Warszawa, 24 kwietnia.

(Powrót Maksymowicza — Pierwszego jego zarządzenie — wstrzymanie wydania „Gazety” — Warszawa, 24 kwietnia.)

General-gubernator Maksymowicz powrócił do Warszawy w sobotę o godzinie 8 min. 55 wieczorem z takimi samymi obojętnościami, jakie zarządzone przy wyjeździe. Na ulicach od dworca do zamku rozstawiono silne oddziały wojska, kozaków, żandarmów i policyj. Kątem general-gubernatora otoczona była konwojem Kubańców.

Święta minęły bardzo spokojnie, bez jakichkolwiek zajść i wypadków. Dowodem wyjątkowego stanu miasta były tylko patrolowe wojskowe piesze i konne, które kłazyły po wszystkich ulicach i dzielnicach, lecz nie w pierwszej niż w drugiej połowie.

Pierwszym krokiem generała Maksymowicza po powrocie było odwołanie zarządzonego przez kuratora okręgu naukowego, Szwarca, zwracania papierów i dokumentów studentów uniwersytetu i odroczenie tego zarządzenia do 14 września, czyli do początku nowego roku szkolnego. Równa się to pozostawieniu w Warszawie studentów zagrożonych wydaleniem.

Jaczeński przybył do Warszawy wraz z Maksymowiczem, nie wjechał atoli do miasta, jak „ekscelencja” karetą, lecz tylko skromnie

dwukonną dorózką, jadąc za całym orszakiem Maksymowicza.

W mieście rozrzucają obecnie drukowaną czerwoną literami na białym papierze odezwę „Socyaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy”, wzywającą „wszystkich robotników w mieście i na roli” do wstrzymania się od pracy w dniu 1 maja i do urzędowania demonstracji. Odezwa ta zwraca uwagę, że po krwawych dniach w Petersburgu, Warszawie, Łodzi i Dąbrowie „niema już innej drogi do wywalczenia postulatów socjalno-demokratycznych”, jak dokończenie rozpoczętej rewolucji.

„Ten maj — czytamy w niej — powinien być ostatnim, który nas i naszych braci rosyjskich zastaje w niewoli politycznej; ostatnim, który przyswieca zbrodniom carskiego rządu, jego rzeziom we własnym państwie i rzezi wojennej na Wschodzie.

„Na bok pracę dla zubożenia kapitalistów w dniu 1 maja! O nasze teraz losy chodzi, o naszą przyszłość! Bracia! Bój ostatni z samowładztwem i zwycięstwo już blisko!”

Wobec tego władze rosyjskie czynią już dziś przygotowania do stłumienia ewentualnych zaburzeń.

Łódź, 24 kwietnia.

(Święta wielkanocne. — Warty wojskowe. — Petardy — Fikcyjne wyroki śmierci.)

Święta mijają spokojnie. Niepokojące zapowiedzi nie znalazły więc potwierdzenia. Zmobilizowane w Łodzi wojsko i policja czują się olbrzymio zawiedzione. A przygotowania ze strony władz administracyjnych były istotnie niewykł. W bramach bocznych ulic stali na warcie żołnierze, kościółki obstawiono kozackim, gmachów rządowych i mieszkań urzędników strzegły specjalne posterunki wojskowe, w dzielnicach ludniejszych wszelki widok przysłaniały gęste patrole piesze i konne. Słowem, miastu naszemu nadano cechy, jak gdyby wszyscy spodziewać się mieli jakiegoś żywiołowego wybuchu.

Spokojny przebieg dni ostatnich nie gwarantuje jednak bynajmniej ciszy na tydzień najbliższy. Liczne rozrzucone proklamacje Socyaldemokratów zapowiadają burzliwy obchód święta robotników w dniu 1 maja. Czy jednak termin tego nie zmienia stronnictwa kierujące ruchem, to jeszcze wielkie pytanie, bo zgodnie z przyjętą uchwałą, Królestwo Polskie nie ma w żadnej akcji wyprowadzić pracy stronnictwa wewnątrz Rosji działających. Tymczasem, jak wiadomo, w Petersburgu i Moskwie zapowiedziano manifestacje na dzień 14 maja (1 st. st.). Bardzo więc być może, iż i przyszły poniedziałek przejdzie u nas spokojnie.

Na razie ciszę świętującą zakłócają jedynie w przerażającej ilości wybuchające w mieście petardy, których huk odzywa się ze wszystkich kątów Łodzi. Strzelanie z petard jest zresztą tradycyjnym zwyczajem wszystkich miast fabrycznych i bez trzasków tych nie mogą się obejść żadne święta wielkanocne.

Jako sensację lokalną zaopatować należy, że dyrektorowie tutejszych szkół otrzymali różne fikcyjne listy z wyrokami śmierci. Pisma te, mimo wszystko, sprawiły tak silne na nich wrażenie, iż nie wychodzą wcale z domu, a na zażądanie z ich strony wojsko strzeże drzwi dyrektorskich w dniu i w nocy. Non idem.

Z więzienia wileńskiego.

(Koresp. „N. Reformy”).

Wilno, 21 kwietnia.

Nie zbyt stosunkowo dawno stolica Litwy została obdarzona nowym, wspaniałym gmachem

Sprawy ruskie.

(Austria czy Rosya u narodowców ruskich. — Zazdrość „Dila” i nowa „krzywdy”. — Sprawa Ichniowski i reforma archidiecezji lwowskiej. — Zatrąca moskalofili z metropolią Szeptyckim. — Biuro nowobierskie.)

Rosya czy Austria? Kwestya ta wypłynęła

Kiwień ma lekko główką i wybiegła, unosząc kociołek.

Nazajutrz nie przyszła. Staremu czegoś brakło. Nie spostrzegł się, że czekał na nią.

Robin, choć nie bardzo na to wyglądał, był jednak człowiekiem. Za lat młodych posiadał nawet dosyć warunków, aby stworzyć sobie spolszczone szczęście. Był ładnym i dostatnym chłopem, śmiesznie tylko nieśmiałym i zamkniętym w sobie, a nadto, posiadał skarby wyobraźni, namietności i uczucia, o czym jednak nie wiedział nikt, ani on sam nawet. Odkąd pamięć sięgała, nie miał nikogo na świecie, a zawsze łaknął jakiegoś nadludzkiego przywiązania; zwłaszcza, marzył o dziecku. Nie miał go jednak, ani też nie ożenił się wcale jedynie z tego powodu, iż obawiał się, iż żona lub dziecko mogłyby go w jakimś drobnym rysie nie odpowiedzieć ideałowi, jaki sobie o nich wytworzył.

A tworzył go ukręta pracą mózgu — życie całe... tworzył z wrzasku, czerpanych ze wszystkich dziedzin, z czasów wszystkich, z tworów zaklętych w myśl i sztuce.

Nie spostrzegł się sam, jak w tej otchłani marzenia ugotował najpierw młodość, potem majątek, w końcu całe swe istnienie.

Z czciela i zbieracza, bieda zmusiła go stać się kupcem; aby jednak coś nabyć u starego Robina, trzeba było umiejętniejszą nielada! Rzecz już pozbity żęgnął jak żywą istotą, a byłoby, że w ostatniej chwili błąd, żółk, sztywniał — stawał się podobnym do otaczających go hieratycznych płaskorzeźb z kości słoniowej; w końcu, rzucił pieniądza, wydzierał ukochany przedmiot z rąk zbory i cisnąc go do piersi, nieciał z nim do drugiej izby, w której nikt nie był, która była jego mieszkanem i skarbcem takich antyków, z którymi nietylko nie

— Eh, tylko tyle...

Teraz dopiero rozejrzała się po dziwnym sklepie i nie krepując się bynajmniej obecnością Robina, który z cienia śledził ją bystro, zaczęła obchodzić wszystkie kąty i dotykać różnych przedmiotów.

Szary kapuś opadł jej na plecy, odsłaniając głowę, która jest karysem samym.

Nie jest ona może ładną, ale już umie nią być przedziwnie; usta jej dzielnie krzywią się ślicznie uśmiechem ironii i niesłychanej pewności siebie.

Jest to szkic mistrzowski na jedną z tych kobiet, które, nie będąc pięknymi, uwodzą najpiękniejszych i są najgłębiej, najszałeniej, najniezwyklej kochane.

Myszkując po kątach, przypominała sobie naraż:

— O! — mleko... Cóż teraz będzie?

Robin skorzystał ze sposobności:

— Dla kogóż to mleko?

— Dla towarzystwa...

— Jakto?

— A tak. My jesteśmy checarze. Jeżdżymy po świecie budą na kółkach. To mój dom.

— A ty jak się nazywasz?

— Simona... Ale, tak naprawdę, to — Joasia.

— Czekajże, Joasia... dam ci mleka.

Wyszedł do drugiej izby, i zaraz przyniósł dzban giliany, z którego nalał mleka do wypalonego kociołka.

Nie podziękowała nawet, jak za rzecz należąca się jej; zwraca się ku wyjściu. W progę zatrzymała się jeszcze:

— Wiecie, panie? Mnie się tu podoba. Czy mogę tu przeżyć jeszcze?

Robin podchwycił skwapliwie:

— Dobrze. Ależ przychodzi, ile razy zechcesz...

Robin, który właśnie, choć w innym sensie, zadawał sobie tożsamo pytanie, dźwignął się z kąta.

Przewybny ten starzec, w opończy nieokreślonego koloru, jakim mieni się niekiedy staw zieleńiasty, a który za czasów, z jakich pochodził najstarszy numizmat w sklepie Robina, był zapewne czarnym, — otóż starzec ten mógłby przedstawiać Abasvera, wiecznego tułacza, gdyby nie to, że od pół wieku nie ruszył się ze swego miejsca — i gdyby drąga jego głowa nie przypominała raczej marionetki lub nieopierzonej głowy ptaka.

Taka szacowna postać podniosła się z pyłu, z pośród wiekowych skarbów, rozlatujących się w próżnię, w towarzystwie kota o wypowalającej ze starości sierści i równie sędziwego psa, który wśród katastrof życiowych pozbawiony został ogona, a strata ta, mimo upłynionych lat, zawsze jeszcze niezwykle go ambarasowała.

Robin przemówił:

— To — pozytywka.

Zdjął ją z okna i postawił na pulpicie. Równocześnie trzymając w ręku kociołek stawia na otwartych kartach starej i cennej kroniki.

Kociołek przewraca się, zalewając strugami mleka karty, ozdobione cudnymi miniaturami. Ale nie zwrócił na to najmniejszej uwagi.

Co szczególniejsze, stary Robin, acz drgnął ze zgrozy, lecz nie rzekł ani słowa, tylko połączył osusza cenne karty, na których już nie było co wiele ratować.

Tymczasem melodia utknęła już na jakimś wytłumaczonym zębie, zgryźnięta żardzewiała maszynerya i zamilkła... a równocześnie figurki na wieszku znieuchomiał.

Rozjaśniona twarz dziewczynki przybrała wyraz lekceważenia.

szy na niepewne flukta polityki ruskich narodowców pod wpływem wypadków w Rosyi, nie przestaje dotąd zajmować ich umysłów. Programowy artykuł „Dla” w tej materii — czytelnicy nasi znają go już z poprzedniej relacji — ucieczył przedwzrostem „Halczyznina”, który nie omieszkaj z tryumfem obwieścić światu, że obłąkani odszczepieńcy zaczynają wracać na drogę prawdy. Uczynił to jednak w ten sposób, że równocześnie można go było posadzić o trzy rzeczy: że ostrzega rząd petersburski przed agitacją małosraka u siebie, że zwraca uwagę Wiednia na gotującą się zdradę stanu w „Tyrolczyków wschodu”, a wreszcie, że nas Polaków przestrzega przed grożącym nam w nowej postaci niebezpieczeństwem ruskim. Redakcja „Halczyznina” jest jakościowo doskonale zgrany i wyszkolony publicystyczny kwartet i takie „fugi” umie doskonale wygrywać.

Tym razem wirtuozowski ten popis miał ten realny skutek, że „Dla” przyciśnięte do muru, musiało się natychmiast zdeklarować, czego właściwie naprawdę pożąda, Austrii czy Rosyi? Odpowiedź mimo wszystkie omówienia i zastrzeżenia wypadła naturalnie przychylnie dla Rosyi, ponieważ w Austrii Rusini nie mają się czego spodziewać, jak to już w sierpniu udowodnił p. Bndzynowski, który dlatego tylko nie odegra na Rusi i Ukrainie roli Bismarka i będzie musiał zadowolnić się o wiele skromniejszą rolą redaktora „Swobod”, ponieważ przełożeni jego wbrew wyraźnemu brzmieniu ostatnich punktów programu narodowo-demokratycznego, wyrzekli się dążenia do politycznej samodzielnosci „Rusi-Ukrainy”, jak to uroczystie i dobitnie wyrazili, twierdząc w Nrze 75 tego pisma, że „frazes o „separatyzmie” może przerażać tylko dziecinne umysły”.

W miarę jak się dążenia narodowców ruskich coraz bardziej stanowczo skierowały w stronę Rosyi, w „Dla” coraz wyraźniej przejawia się zazdrość z powodu rzekomych zdobyczy, jakichmy my mieli sobie wywalczyć u rządu petersburskiego dla Królestwa i krajów za branych. „Dla” uczuło się nawet pokrzywionem, że komitet ministrów wyraził opinię, iż na Litwie i Białej Rusi językiem wykładowym ma być język polski, o ile w danej większości konskrypcja wykaże większość mieszkańców narodowości polskiej. Dziennik ten widzi w tem krzywdę dla dziesięciu milionów Białorusinów, których z niesłychaną arogancją i równie wielką ignorancją, przyłącza bez skrępowań do „Rusi-Ukrainy”. Żaden z redaktorów „Dla” nie widział prawdopodobnie nigdy żywego Białorusina, bo inaczej przecież nie pozwalaloby sobie to pismo na takie — etnograficzno-polityczne lapsusy...

Sprawa „łacinników”, t. j. włościan obrządku rzymsko-katolickiego, o których „Dla” utrzymuje uparcie, że są Rusinami, znowu zaniepokoiła ten dziennik. Wskazując na żywą rzekomo działalność naszych organizacji oświatowych we wschodniej Galicji, którą rozpoczęliśmy niestety zbyt późno, „Dla” dzwoni na alarm, że oczywista w niebezpieczeństwie, bo milion „łacinników” może się stać świadomymi narodowo Polakami. Jedyny ratunek przeciw tej klęsce widzi „Dla” w zastosowaniu „y pewnego radykalno-chłopskiego krzyka” ze Zbarszczyny, niejakiego Andrzeja Szmigielskiego, który domaga się „złączenia całego włościańskiego ogółu wschodnio-galicjskiego na gruncie daleko sięgających demokratyczno-chłopskich baseł”. „Dla”, przyjmując to wezwanie, dodaje od siebie w formie komentarza: „Polscy politycy i szwownicy postanowili wbić klin w ruskie ciało. I wbijają go coraz głębiej i głębiej. Musimy klin wybić klinem: wbić klin chłopskiego demokratyzmu między polonizatorów a włościan łacinników”. Sposób dobry i tani, tylko jeszcze niewyprobowany!

Metropolita Szeptycki, który w przeciwstawieniu do swojej żywej działalności na biskupstwie stanisławowskim, bardzo jakoś spokojnie pędzi dni swoje pod opieką św. Jerzego we Lwowie, zainaugurował, zdaje się, swoją reformatorską akcję, której archidiecezja jego ogromnie potrzebuje, w ten sposób, że zarządził nowy podział jej na „dekanaty”. Dotąd było ich 90. Ponieważ zaś archidiecezja liczy 1,179,621 wiernych w 751 parafiach, przeto na jeden dekanat przypadało od 25 do 30 parafii, co jest ilością tak wielką, że urząd dziekana nie mógł być należycie sprawowany. Otóż ks. Szeptycki dzieli obecnie swoją diecezę na 40 dekanatów, dziekanami mianuje nowych i zdolnych ludzi, a podwyższywszy im pensję w porozumieniu z rządem, organizuje z nich nową scholastyczną instytucję w administracji ko-

ścielnej. Na co przyjdzie kolej po dziekanatach, dotąd nie wiadomo.

Moskalofilskie Towarzystwo literackie „Russkaja Matyca” zmienił swój statut o tyle, że wykreśliło z niego paragraf, według którego każdozesny metropolita lwowski jest protektorem tego Towarzystwa. Z tego powodu metropolita Szeptycki wniósł do wydziału Towarzystwa protest. Sprawa zaostriżyła się. Prezes „Matycy”, nestor moskalofilstwa ruskiego, p. Didykij, wystąpił z listem otwartym do metropolity, w którym, w słowach nader pokornych, tłumaczy mu, że „Matyca” uczyniła to dlatego, ponieważ metropolici nie dość energicznie wystąpili przeciw fonetycznej pisowni, i prosi go mimo to, że uchwała nie może już być cofnięta, aby błogosławił Towarzystwo, które opiera się na zasadzie, że „istnienie, siła i wielkość rosyjskiego narodu opiera się na świadomości poczucia łączności całego narodu i na nierozdzielności rosyjskiego narodu od jego narodowej (t. j. prawosławnej) cerkwi”. P. Didykij zwraca się tedy do katolickiego księcia kościoła z prośbą o błogosławieństwo dla Towarzystwa, stojącego na gruncie prawosławia. Metropolita Szeptycki nie odpowiedział dotąd na to bezcelne żądanie.

Liczne opisy nędzy, jaką cierpieć muszą lekomyślnie ofiary rusko-pruskiego biura pośrednictwa pracy w Nowym Bieruniu, a jakie w ostatnich czasach przynosiły dzienniki galicyjskie, tłumaczyły „Dla” jako oszczerstwa polskie (sic!), rzucane ze złości i zazdrości na tę piękną instytucję. Ciekawa rzecz, co powie teraz, skoro analogiczny opis nędzy, w którą popadło dwunastu chłopów z Czerniawy pod Sokalem, dawszy się wzięć na lep obietnic nowobierunskiego biura, zamieścił „Halczyznina”, dodając, że chłopom tym, mimo przysługanego wezwania, aby przyjeżdżali, dlatego nie dano pracy, ponieważ nie chcieli przyjąć pośrednictwa jakiegoś faktora żydowskiego z Krakowca. Okazuje się tedy, że biuro nowobierunskie jest nie tylko rusko-pruskie, ale także żydowsko-pruskie. Ta trzecia jego cecha rzuca znowu wiele światła na akcję emisyjno-zarobkową, jaką prowadzą Rusini, „na złość polskim panom”, skazując na nędzę, strasząc drogiego czasu, sił i pieniędzy, swoich własnych chłopów rodaków. K. S.

Umieszczenie teatru miejskiego.

„Czytelnia artystów teatru miejskiego w Krakowie” wniosła do Rady miejskiej następujące pismo: „W sprawie przyszłego kierownictwa teatru miejskiego w Krakowie zabierali już głos politycy, prawnicy, dziennikarze, poeci, autorowie dramatyczni, artyści-malarze, młodzi jedynie artyści dramatyczni, którzy przeciw tworzą niezbędną podstawę i organizm teatru, będąc przytem koniecznym czynnikiem żywotności literatury dramatycznej. Dzisiaj, zachęcani przykładem, wolni wszakże od wszelkiej agitacji za tym lub owym kandydatem, ośmielają się odnieść do Prześwietnej Rady miejskiej z prośbą o wzięcie teatru w bezpośredni, a wśród danych warunków dla literatury dramatycznej, teatru jego pracowników, oraz dla gminy korzyści stny zarząd miejski. Sprawę „umieszczenia” lub „ukrąpieńia” teatru krakowskiego popierał słowem i dekretem już przed 14 laty znakomity publicysta, doskonały znawca teatru, były jego wielce zasłużony dyrektor Stanisław Koźmiewski, a zdaniem jego podzielał i podzielałi wszyscy jego następcy, a nawet obecni kandydaci na teatr krakowski i wielu członków Prześwietnej Rady bez różnicy przekonań społecznych i politycznych.

„Wątpliwości nie alega, że z umieszczeniem teatru podnieśli się jeszcze wyżej poziom artystyczny i znaczenie teatru krakowskiego, mającego niepożyte zastęgi w rozwoju polskiej sceny. Jedynolity kierunek umożliwił nie tylko doborowy układ repertuaru, ale nadto „umieszczeni” teatr znajduje zawsze pierwszorzędne siły artystyczne, które chętniej w teatrze administrowanym przez gminę, niż przez prywatnego przedsiębiorcę, poszukiwać będą stałego punktu oparcia.

„Kierownik artystyczny, mianowany przez Prześwietną Radę miejską, skuteczniejszy niż każdy prywatny przedsiębiorca pracować może dla dobra jego kierownictwa poruczonej instytucji. Oczywiście dodany mu być musi zawodowy, teatralny administrator, również wybierany, a względnie stałe mianowany, przez Prześwietną Radę. Wobec zamówienia krakowskiej publiczności do teatru, dzięki wyrobionemu smakowi artystycznemu, wobec przejazdu dwa razy w roku zakordonowej publiczności, wobec subwencji Wysockiego Sejmu, która nawet w razie objęcia teatru w zarząd gminy zupełnie słusznie pod-

wyższoną być winna, o stratach „materyalnych” nie może być mowy, nie ma bowiem potrzeby podwyższania kosztów obecnej prywatnej administracji.

„Pesymistyczne zapatrywania niektórych jednostek o istnieniu jakiegokolwiek ryzyka wobec powyższych „danych” ustąpić winny, dodać zaś wypada, że tak praktyczna gmina, jak morawskie miasto Borna, od szeregu lat prowadzi teatr w zarządzie własnym z bardzo dobrym materyalnym rezultatem „Kraków, jako duchowa stolica Polski, położona w jej sercu, jest w możności utrzymania bez ryzyka na prawdę dobrego teatru, do czego atoli prowadzi tylko droga własnej administracji. Artyści dramatyczni, którzy do tej chwili przeszli przez cały wiek, przy obejmowaniu teatru przez kogokolwiek, uważani byli za mniej lub więcej potrzebne, a niekiedy zbytnio meble, dzisiaj świadomi swej wartości i godności, po raz pierwszy jako istoty żywe, oddające całą swą duszę, życie, kulturę i ciężką pracę na usługi sztuki dramatycznej, zabierają głos w sprawie tak doniosłej oraz żywotnej, i proszą Prześwietną Radę król. stoł. miasta Krakowa o wzięcie teatru miejskiego w Krakowie w zarząd własny, dodając, że na razie jednoroczna próba dać może dowód słuszności tej petycji.

Artyści teatru miejskiego w Krakowie, zawiązani w stowarzyszenie pod nazwą „Czytelnia teatru miejskiego w Krakowie”.

Nie da się zaprzeczyć, że na dotychczasowym systemie wydzierżawiania teatru miejskiego w Krakowie najgorzej wychodzili ci właśnie, którzy byli nerwem, jego integralną, bo wykonawcą siłą: artyści dramatyczni. Przy zmianie dyrekcji rozważa się tylko kwestję uzdolnienia przyszłego dzierżawcy teatralnego, kwestję pokładanych w nim, mniej lub więcej jego przeszłości, niesprawdliwionych, nadziei; nie myśli się natomiast i w rachubę nie bierze się tych, którzy byli duszą teatru: artystów dramatycznych.

Wygląda to nieraz tak, jak gdyby nowy dzierżawca teatru miał dopiero przynieść ze sobą znajomość sztuki aktorskiej i naukę jej, od abecadła scenicznego, rozpoczając z artystami, długą i chlubną nierz mającymi za sobą przeszłość. Pojmujemy tedy w zupełności gorzkie twierdzenia, z jaką w obrobie swej godności stając, twierdzą, że przy sposobności takiej uważali są niejako za martwy inwentarz sceny. Artysta, który wysługiwał się teatrowi przez długie szeregi lat, nagle czuje się zagrożonym na swoim stanowisku, bo miasto wypuszcza w przedsiębiorstwo całą scenę. Od zaprzawiania osobistego, od „widzi mi się” przyszłego dzierżawcy, zależy wtedy los współpracowników i współpracowniczek sceny. Rola nie kinkietowa już, lecz życiowa, jaką przymusowo w takich razach przyjąć muszą, nie może chyba zachęta być dla nich do żmudnego a niewdzięcznego zawodu.

Ale nietylko ze stanowiska interesów aktorskich, ale ze stanowiska dobrze zrozumianego interesu sceny praktyce tej kres położyć należy. Policzymy, ilu artystów i artystek straciła scena krakowska przy zmianach dzierżawnych? Coby to był dzisiaj za zespół artystyczny, gdyby ci wszyscy przez dzierżawców teatralnych rozproszeni, a w różnych teatrach pracujący obecnie artyści, znaleźli się dzisiaj na scenie naszej? Rozpędza ich czasem subiektywne zapatrywanie dzierżawcy, czasem obawa przed ryzykiem finansowym, na które nie może sobie pozwolić jednostka, lecz na którą zdobycie się mogła gmina, ciło zbiorowe.

Teatr — to przecież nie tylko gmach i rekwizyta — teatr, to przedwzrostem repertuar, a repertuar, to utwory dramatyczne i aktorskie. Komisia teatralna stwierdziła u nas lok. w personalu aktorskim i nagły ubytek utworów dramatycznych z powodu nieporozumienia między dyrekcją i autorem dramatycznym. Z jakimiś nadto trudnościami obecny kierownik sceny miał do walczenia po objęciu dzierżawcy na punkcie repertuaru, gdy ciężkie artystów przenosiła się na scenę lwowską, wiemy o tem wszyscy. Na takie przejścia będzie też scena krakowska zawsze narażoną, dopóki kierownictwo jej spoczywać będzie w rękach prywatnego przedsiębiorcy, ograniczonego nadto na sześciolletni okres działania. Każdy rozpoczynając będzie musiał gospodarować na nowo: zaczynając od zaopatrzania sceny w inwentarz, a kończąc na kompletowaniu sił aktorskich i repertuaru.

Dlatego myślimy umieszczenia sceny naszej coraz więcej, jak styszymy, znajduje zwolenników. Na wszelki sposób Rada miejska powinna ją pod głęboką wzięć rozwagę, zanim o nowej dzierżawie teatru zadecyduje.

W obronie naszego przemysłu artystycznego.

Znany chlubnie krakowski zakład wyrobu witrażów, ozskleni artystycznych i mozaiki szklanej prof. W. Ekielskiego i A. Tucha ogłasza do ks. P. Haczki, gwardyana Franciszkanów w Krakowie, list otwarty, który jest ważnym dokumentem publicznym, jeżeli treść jego polega na obiektywnym przedstawieniu rzeczy. A nie mamy wobec autorów otwartego listu wątpliwości o prawdziwości zarzutów, które czynią ks. gwardyanowi. List otwarty przedstawia działalność artystyczną wspomnianego zakładu, któremu powierzono wykonanie witrażów do kaplicy św. Zofii i kaplicy Ołbrachta na Wawelu, zwraca się następnie przeciwko ks. gwardyanowi Franciszkanów w Krakowie, zarzucając mu na podstawie faktów fortytowanie obcej i to gorszej firmy w Insbruku. Po przytoczeniu faktów z przeszłości, przechodzą autorowie listu do ostatniego faktu z ostatnich czasów. Oto co piszą autorowie listu otwartego:

„Szczęśliwym zbiegiem okoliczności trafia się, że na zewnętrznej ścianie poważnego gmachu kościoła Konwentu umieszczoną ma być mozaika według kartonu artysty-malarka Tadeusza Popiela. Jeszcze w czasie, kiedy otrzymaliśmy zamówienie na wyżej wspomniane witraże, ks. gwardyan przyrzekł nam także wykonanie tej mozaiki; w rozmowach ocenialiśmy w przybliżeniu koszt figuralnej mozaiki, mierzącej 6 m², na około 6800 koron. Gdy suma ta przy najwykwniejszym wykonaniu słuszną, wydała się ks. gwardyanowi zbyt wysoką, podaliśmy cenę mozaiki, według kartonu nam przyslanego, na 4330 koron. Nie chcąc się jednak w tej naszej kalkulacji mylić, prosiłiśmy sami, by ks. gwardyan zażądał dla porównania oferty od którejkolwiek ze znanych fabryk mozaiki. I znów zakład insbrucki był tym wybranym, jakkolwiek istniejąc szereg bez porównania lepszych, starych, poważnych firm włoskich. Otóż z dawna to czujemy — choć udowodnić byłoby to trudno — że Insbruck ceny swe w Galicji do ostateczności obniża, aby tylko nam szkodził. Zresztą stopień doskonałości wykonania mozaiki zależy nadewszystko od skrupulatności w podziale, w wielkości i jakości poszczególnych kamyczków szklanych, a zatem od włożonej pracy; można więc wogóle rozróżnić znaczny szereg stopni w dokładności wykonania, od najlepszego, do ledwie dostatecznego. Te dwa motywy aktualne zapewne Insbruk do tego, że cena zaofiarowana za tę mozaikę jest śmieśnizną małą i wynosi koron 1750 za 6 m² mozaiki figuralnej — zatem najtrudniejszej!

Mimo to oświadczyliśmy ks. gwardyanowi, że i za tę kwotę podejmiemy się wykonania, a to w tym celu, aby nie dać się ugiąć w walce konkurencyjnej i aby dać poznać nasz stopień wykonania mozaiki. Na obiekcie ze strony ks. gwardyana, jakobyśmy tego robić nie umieli, a co gorzej, że robotę damy do wykonania gdzieindziej a następnie za swoją połamy — oświadczyliśmy, że wolno mu będzie każdej chwili przyjść do naszego zakładu i sprawdzić, że mozaika w całości u nas będzie wykonaną, a jeśliby mimo naszych starań wykonanie nie odpowiadało wymaganiom autora-artysty i jego, do wynagrodzenia żadnej nie będziemy rościć pretensyj i mozaika nie zostanie osadzoną. Na postawiliśmy zaś nam warunek skończenia i osadzenia mozaiki do dnia 15 czerwca b. r. (rokowania miały miejsce dnia 15 kwietnia b. r.) przystaliśmy także, mimo iż jest to minimalny przeciąg czasu. Usłyszeliśmy bowiem z ust ks. gwardyana argument — znaczący, że robotą oddaną już musi w tym terminie, z powodu opuszczenia przez krakowskiego konwentu. Widząc nareszcie, że nie zdołaliśmy mimo wszystkie ustępstwa przekonać ostatecznie ks. gwardyana, oświadczyliśmy gotowość wykonania mozaiki tej zupełnie bezinteresownie (znowu z warunkiem uznania autora i jego samego).

„Na to spotkała nas jednak całkiem nowa objecka, że nie chcący być znanym fundator tej mozaiki nie będzie się godził na to, abyśmy w ten sposób zajęli jego miejsce; wtedy zaproponowaliśmy, aby na mozaikę był on obok nas także wymieniony — a to w tej myśli, że jako dobry Polak przyjmie tę ofertę naszą, a nawet cieszyć go to będzie, jeżeli jego ofiara wykonana zostanie w kraju. — Wtedy ostatecznie obiecał nam Przewielebny ks. gwardyan wziąć rzecz całą raz jeszcze pod rozwagę. Jednakowoż nazezart oświadczył, że wszystkie argumenta są całkiem bez znaczenia i celu, ponieważ jeszcze w trakcie rokowania z nami robotę oddał już do Insbruku, a to idąc zażołoko za wolą nieznanego nam ofiarodawcy!”

O ważności tej sprawy nie potrzeba się rozwodzić. Mamy prawo imieniem publiczności domagać się, ażeby ją wyjaśniono i z korzyścią dla kraju załatwiono. Wydział krajowy, dając konwentowi subwencję na restaurację świątyni krakowskiej, — Weź to, weź... Zabierz... I stare, trzęsące się ręce, podają jej — pozytywkę... Robin siedzi w tym samym kącie, na tem samym miejscu, co przed kilku miesiącami. U nóg jego leży łysy kot i pies bez ogona. Wszystkie tak samo. I Robin ten sam — aż póki nie nadszedł wieczór. Wtedy — podniósł się i szedł krokiem pewnym, jakby odzyskał spotęgowane, młodzieńcze siły — do drugiej izby. Otworzył drzwi. Tak — więc to nie był sen. Oto komnata, gdzie Joasia Simona — jego córka, przeciągała swe smukłe ciało na węgłowi makat — gdzie arabska lampa rzucała swe złoto-fioletowe światło, na szarość gazy i na rosę diamentowych szkielek jej hecarskiej sukienki. Oto jest pałac utudy, rozrzucony w mgłę o świecie. Patrzył długo... Zaczem rysy jego stężyły — w oczach zeszłi się błysk ponury i błędny — i dobroduszy, łagodny starzec, marmrocąc coś do siebie, poszedł do sklepu, wyszukał między stosem żelastwa wytwór sztuki epoki barbarzyństwa, berdysz o nitowanym złotem ostrzu — a uchwyciwszy go krępkę w obie dłonie, wrócił do komnaty, i począł na oślep ście, druzgotać, rozdzierać i niweczyć — cały ten przepych z krainy snów — wśród sierocego wycia psa, i miarku kota, co przerażono tuliły się do jego stóp — aż ostatnim rozmachem zdruzgotał lampę arabską, złoto — fioletową z której wionęła, płonąca oliwa, żywym ogniem, i ofiarnym namaszczeniem spada na ten stos kosztowny, na którym spłonąć miało na popiół jego starce serce.

Do Emaus.

W ów wieczór cndny, pełen fiołkowej wion. Wracającym do Emaus stanę widmem słońca, A oni schyla czoła, wołając: „Rabboni!” I duszo im rozdziewczą. — jak harfa grająca...

Rubin blasku utopił w żrenicach mych sennych — Krawce bliźni męcznie zmyją lilią wodną — Złoto gwiazdy wieczornej w twarz spoję pogodną, Iły zakwitły im dusze od blasków promiennych.

Będzie cisza... traw przędzie u stóp moich spoczną — Bieło lilię nawodno zadźwięczą w kielichy, A nad niemi, wnijkając w przestrzeń dal mroczną, Będę płońną, jak srebro... ogromny i cichy...

Jan Pietrzycki.

Kronika.

Kraków, 25 kwietnia.

Na ofiary wojny w zaborze rosyjskim. Krakowski komitet niesienia pomocy rannym i głodnym Polakom pod panowaniem rosyjskiem wydał nową odezwę, w której zakończeniu czytamy:

„Przystępując do działania, nie oddajemy się złudzeniu: wiemy, iż największą nawet ofiarności otęlego kraju sprostać nie może potrzebom, wywołanym ogromem klęski. Ran cierpiących braci naszych zagoić nie możemy; dajmy im przynajmniej pewne ukojenie, udowadniając czynem, że ich cierpienia i bledzie wyciągają się do nich z pomocą wszystkie bratnie nasze dłonie. Przystępując do działania, ufamy, iż bez względu na polityczne i społeczne obozy, zjednoczymy się dzisiaj wszyscy w wielkim akcie ludzkiej i narodowej solidarności w cierpieniu.

„Aby osiągnąć tę powszechność pomocy dla braci naszych rannych i głodnych, zwracamy się do wszystkich w Galicji Rad powiatowych i zwierzchności gminnych, wszystkich instytucji, stowarzyszeń i redakcji pism, oraz wszystkich ludzi dobrej woli z prośbą o nadsyłanie nam swych datków i z wezwaniem do organizowania wszędzie komitetów miejscowych dla zbierania składek „dla rannych i głodnych” z równocześnie zawiadomieniem sekretaryatu naszego o zawiązaniu komitetu i rozpoczęciu czynności, pod adresem: Komitet niesienia pomocy rannym i głodnym Polakom pod panowaniem rosyjskiem, Kraków, plac WW. Świętych 1. 6, I piętro.

„Wszystkie składki (których spis ogłaszać będziemy w dziennikach) upraszamy nadsyłać pod adresem skarbnika komitetu, brzmiałym: Mieczysław Sędzimir, dyrektor Filii Banku kraj., Kraków, Rynek gł. 1. 19, I p.”

„Chłopi” Wład. Reymonta. Na zapytania prenumeratorów naszych odpowiadamy, że druk rozgłosnej powieści autora „Ziemie obiecanej”, która w swoim czasie takim a czytelników naszego pisma cieszyła się uznaniem, nieodwołalnie rozpoczęliśmy zaraz z początkiem maja. Jak już wspominaliśmy, trzecią część „Chłopów” przedzi obzeraniejze streszczenie części I i II. Każda z części tej znakomitej tetralogii powieściowej, tworzy zresztą odrębną dla siebie całość.

Doroczne pamiątkowe nabożeństwo dziękczynne za cudowne ocalenie miasta Krakowa od pożaru w r. 1598 za przyczyną św. Floryana, odprawił się w południe 1 maja b. r. w kościele parafialnym na Kleparzu.

Z minionych świąt. O minionych dwóch świątach Wielkanocy nie ma wiele do powiedzenia. Przeważnie bowiem święta te przeszły przy pogodzie słotnej i wietrznej, tak dalece, że chwilami mieliśmy nieznaczny zrzęstak od silegowej. W wielką sobotę pod wieczór wypogodziło się trochę, to też zarys ruch wzmożił się na ulicach, którei tym czasie spieszyło do świątyni na rezurekcję. Największe tłumy zdążyły do katedry na Wawelu, gdzie nabożeństwo rezurekcyjne w otoczeniu kanoników odprawił odprawił ks. biskup Nowak, który też najazutem w pierwsze święto odprawił sumę, podczas której bardzo pięknie i do chwili zastosowane kazanie wypowiedział ks. prałat Bandorski. W wielką niedzielę do południa ruch na mieście był mały, tembardziej, że do tej pory nie krążyły tramwaje ani dorozki. Z wielkich, oficjalnych niejak przejazd, odbyło się w pierwsze święto popołudnia „święcone” u delegata dra Feilerowicza, na którym zgromadził się prawie cały świat obywatelski i urzędniczy z Krakowa. Wspólne „święcone” urządziło też wiele instytucji towarzyskich i filantropijnych, z tych wymienić należy „święcone” dla 56 chorych w szpitalu OO. Bonifratrów.

rozstały się za żadne pieniądze, ale nawet krył je przed wzrokiem profana.

We wnętrzu sklepu tymczasem Joasia pokazywała Robinowi przyniesione dwie maryonетки, przystrugane z drzewa, z woskowymi główkami, wybrane w strzępki jaskrawe.

— O! To jest Meluzyna, a to szlachetny rycerz. — Mam jutro grać jej historję, a jakże... kiedy Meluzyna ma mieć ryoi ogon... Więc jak? co?... — pyta natarczywie.

Zafrasował się Robin, nie na żarty. — Rybi ogon... powiadasz? Hm, trzeba to jeszcze zobaczyć... Zaraz! Poszukamy...

I stary podreptał, grzebać się w pyłe odwiecznych ksiąg. — Potem, zasiadli razem, jak dwaj dobrzy i rozumiejący się przyjaciele — i długo radzili wspólnie.

Joasia już dawno odbiegła, a stary Robin późno w noc siedział przy mgławim świetle olejnej, staroświeckiej lampy, oparłszy głowę na rękach.

Zdzieciniały starzec — marzył...

Mała włóczęga, o średniowiecznej twarzyczce, wieciela się niespodziewanie w jego odwieczną tęsknotę — budząc wszystkie uczucia spóźnionego, idealnego ojcostwa.

Umysł jego, odkryty od życia realnego, nie zdawał sobie jasno sprawy ze środowiska, w jakim żyła dziewczyna z mocy, jakie ją kształtowały — czuł tylko jej wdzięk oszałały, śmiech jej i ironię nad własną istotą — cały czar jej istnienia, samolubny i słodki, — beżświadomy i zagadkowy.

Odtąd upłynęło wiele dni zimowych, dni oczekiwania nudnych i nijakich — a w tych dniach, nieco błogosławionych godzin, kiedy Joasia-Simona przybiegała do swego najlepszego przy-

jaciela, którego nauczyła się nazywać „ojcem Robinem”.

Godziny te spędzali teraz nie w ponurym sklepie, ale w owej tajemniczej, ślepej izbie poza nim, która teraz straciła swój charakter beznadziejnego składu skarbów, między którymi mieścił się biedny tapczan, biednego ich stróża — a stała się komnatą godną królowej — i to — legendowej.

Zresztą żył przypadkowo — chlebem i solą. Takim był w owej epoce stary Robin, ten puszczek o powierzchowności zarazem spłoszonej i ironicznej, a duszy pełnej uwielbienia, i takim, zdawało się pozostanie aż do końca życia.

Na trzeci dzień, pod wieczór, rzecz niebywała! stary Robin wychylił się ze swego kąta i siadł skulony, spłowiarty, jakby pajęczyna powleczoney, na ławie w nisz, pod swem oknem.

Założny sąsiad, pan Psuja, aż oczy przetrzął Ciekawość go piekła — zbliżył się. Robin nie uciekł, pierwszy zagadał:

— Dobry wieczór. Co słychać?

— Żałosny oszom nie wierzy!

— Chciecie panie wiedzieć... niby na naszym przedmieściu? Ano, starą Małgorzatę, co ma tu dom na podłe — złodzieje okradli, sąsiad Szymon syna zeni...

Rzucił okiem. Robin siedzi milcząco, nie zdaje się słuchać.

— Komedjanci przyjechali...

Robin podniósł głowę:

— Co?... he?... Aha!...

Pan Psuja uczuł się na właściwym gruncie:

— Stoją na polu, za basztą sukienników, bo nie chcą złożyć opłaty miejskiej, a gawiedź i tam się cisnie, aby na hece popatrzyć, — skrzywił usta. — Jakby było na co! Jest tam

fagocista, chudy jak flet, karzeł, małpa, skoczek, jakaś stara kobieta, co odgaduje przyszłość — i dziewczynka-błazenek, sprytna kocha, co ma teatrzyk maryonetek, i różne cuda-cuda historie o nich opowiada. Ale przecie ona była u was, panie?

Nie dokończył, bo dojrzał ją samą, — zdyszana, wesola, bignąca z odkrytą głową wprost ku staremu Robinowi.

— Jestem, panie... przyszedł, bo... bo mi czegoś od was potrzeba...

— Bardzo dobrze, Joasiu...

Zebrał stare kości z możliwym pośpiechem, i ukłonił oboje we wnętrzu sklepu, bez żadnej uwagi na pana Psuję, który pozostał na ulicy z otwartymi ustami. Aż zacerwieniły mu się bezkryte uszy, wruszył ramionami, nakreślił kółko na czole, i pożerany ciekawością, wrócił do swojej nisz, z której wystąpił, powodowany wyższą siłą, jak cudotwórca z obrazu.

Nagle i odrapane ściany znikły, ścienne przez makaty jedwabne, przez gobeliny, opowiadające bajki tysiąca nocy i jednej, przez sprzęty, pomyślane przez marzycieli, a wykonane przez posłusznych diabłów, wzamian za zapisaną cyrografem duszę twórcy.

Na wyciągniętych przejściem tajemnicą jakiejś nieśmiertelnej wion, Simona Joasia przeciągała swe smukłe ciało, pod światłem lampy arabskiej, związując się ze sklepieniem pupą i sięjącej światła jedyne, złoto-fioletowe na jej główkę marzącą niewiadome rzeczy... U stóp jej drzemie czarny pies i czarny kot, a w goetyckim krześle siedzi skulony, szczęśliwy Robin, najczęściej z wielkim jakim foliarni na kolanach, opowiadając historie cudowne i magiczne, jakie potem służą za treść przedstawie-

nium maryonetek, odgrywanym przed gawiedzią podmiejską, która ich również nie rozumiała.

A przecież pod ciepłem wielkiej, bezgranicznej tkliwości Robina, pod światłem jego jasnej cichej duszy, wśród twórców sztuki tak czystej, że materya zdawała się duchowioną dotknięciem genialnej dłoni i wśród tchnienia myśli, które beznadziejnie wdychała wraz z powietrzem w Joasi dokonana się pewna zmiana.

Jeszcze słysząc jej prostactwa, jej gesty stały się rytmiczne, a fantazyja rozwijała się jak wachlarz z pawich piór, naokół istic ptasiego jej mózgu.

I przyszła wiosna. Kamienie zadrzały, mury popłady, serca chciały uciec z piersi stęsknionej.

A kiedy Robin pewnego dnia wiosennego czekał na ukochaną dziewczynę, przyskakując czolo do kraty, jak więzien stęskniony do światła, ujrzał ją taką, jaką zdawało mu się pierwszy raz ją widzi.

Idzie nie idie — lecz płynie, nie płynie — lecz leci, nie leci — lecz wieje... jak sama wiosna!

Przez próg przeskoczyła, śmieje się i łasi.

— Jedyńmy!

Zachwiał się starzec — patrzy na Joasię. Ona wzrokiem daleko wybiega — oczy jej są tęskne, a pierś dziewięczą.

Robin milczy. Skulił się w sobie, zwinął.

Joasia zdziwiona ciszą, spogląda nań wreszcie. Na oko mgnienie — wruszył ją. Całuje jego biedną głowę, jego starce oczy, jego ręce.

— Moja córko, córko...

— Drogi „ojcie Robinie!”

Ale zaraz wybiega w świat!...

Od prugu już słyszy wołanie ciche, niedo-

Józef Krzyszkowski

w Krakowie, przy ul. Floryańskiej L. 17

Na drugi dzień, w drugie święto, ruch w mieście był znacznie większy, sklepy i magazyny potwierdzone, a ulicami, prowadzącymi na Zwierzyniec, mimo niepogody, dążyły tłumy pod kopiec Kościuszki, gdzie u stóp kościoła św. Salwatora odbywał się tradycyjny „Emaus”. W dniu wczorajszym panował też przywilej urządzania „śmigusu”, chociaż zwyczaj ten niknie z roku na rok i niedługo już ma zwoleńców, tem bardziej, że naturalny z obłoków padający śmigus był najwytrwalszego amatora zlewań wodą zniechęcał, a do tej rozrywki. Na tych dwóch dniach skończyły się „święta”, do których tyle nadziei przywleczaliśmy, na które tak się cieszyliśmy, a które z racji niepogody nie przeszły tak mile, jak przejść powinny. I na ogół przyjęcia były skromniejsze, wiele domów wcale tego roku „święconego” nie urządzało, przeznaczając pieniądze na ofiary wypadków w caracie. Dzisiaj, we wtorek, obchodzono przez niektórych jako „trzęsienie święto” obchodzili się, o ile pogoda pozwoli, na stokach Krzemionek „rękawka”, zamykając oficjalnie uroczystości i obchody świąteczne.

Na „zapomogi narodowe” dla studentów z Królestwa Polskiego, złożyli w dalszym ciągu w administracji „N. Reformy”: A. Witkowski 10 kor., ks. J. Błasiak 5 kor., sebrane n. pp. Krowdzki i kor. 40 hal., E. H. I. kor., grono przyjaciele i znajomych s. p. dra H. Mańkowskiego ze Szawajcaryi (50 fr.) 47 kor. 60 hal., a grono jego z Berna (szwajcarskiego) 19 kor. 4 hal.

Razem dotąd 2826 kor. 66 hal.

Na zwłazek pomocy narodowej w Krakowie w celu uczczenia pamięci nieodżałowanego s. p. dra Henryka Mańkowskiego zebrał 50 franków kole-dzy i znajomi ze Szawajcaryi. — Niezależnie od powyższej kwoty grono przyjaciele z Berna szwajcarskiego zamiast garści kwiatów na mogile s. p. Henryka Mańkowskiego składa 20 franków na tenże sam cel.

Sprawy miejskie. W bieżącym tygodniu nie będzie posiedzenia Rady miejskiej, ani posiedzenia żadnej sekcji, wskutek czego sprawa zdzierzawy teatru, która przedtem rozpatrzona jeszcze być musiała przez sekcję prawniczą, odwieść się znowu o dni kilka lub kilkanaście.

Prezydent miasta dr Leo powrócił w niedzielę ze Lwowa do Krakowa, gdzie jechał za interesami gminy. Głównym zaś celem wyjazdu do Lwowa była sprawa budowy wielkiego kolektora od ulicy Rakowickiej przez plac Aryański i Grzegorzki do Wisły. Kolektor ten, którego koszt wyniósł ma 200.000 koron, ma odnowić całe to terytorium, leżące w obrębie trzech gmin, a to Krakowa, Oliszy i Grzegorzki. Budowa jego łączy się ze sprawą ewakuacji Wawelu o tyle, że chodzi o uzdrownienie gruntów w Oliszy pod budowę wielkich koszar artylerji przeznaczonych, a następnie budowa kolektora potrzebna jest ze względu na usunięcie cementarza, odwodnie Grzegorzki i gołębica do rzeźni prowadzącego. Według zapewnienia komendanta I korpusu, generała Horsetzkiego, ministerstwo wojny gotowe jest podwyższyć kwotę, przeznaczoną do wspólnych kosztów tej budowy. We Lwowie znowu uzyskał prezydent miasta, dr J. Leo, od marszałka krajowego hr. Badeniego przyrzeczenie co do udziału i pomocy kraju w zamierzonych budowach, tak ważnych ze względów higienicznych i komunikacyjnych dla miasta. Drugą ważną sprawą gminy Krakowa, w której prezydent Leo uzyskał przyrzeczenie się kraju, jest rozszerzenie doskonale prosperującej targowicy miejskiej w takich rozmiarach, by miała charakter wielkiej targowicy eksportowej. Obecnie chodzi o to, by najkonieczniejszą i najpilniejszą robotę i budowę na targowicy w bieżącym lecie dokonać aby mogły przed rozpoczęciem jesiennej sezonu targowego.

W teatrze miejskim odbędzie się i ma przedstawić na dochód technicznego personelu teatralnego. Odegrane zostaną: „Pomyłka”, komedia w 1 akcie z francuskiego, oraz komedia w 3 aktach Moliere’a p. t. „Chory z urzenia”. Przedstawienie to zalecamy gorąco publiczności, która z pewnością przyczyni się licznym udziałem w widowisku do dochodu, przeznaczonego dla cichych pracowników sceny, dla tych, których podczas przedstawień nigdy się nie widzi, owoce jednak ich pracy tak często się podziwia.

Niepożądana oszczędność. Publiczność, która zresztą bardzo licznie stawiała się na przedstawieniach w teatrze miejskim podczas minionych dwóch świąt, uskarżała się na przenikliwe zimno, jakie na przedstawieniach tych (w niedzielę wieczór, w poniedziałek popołudniu i wieczór) panowało wskutek niezapalenia w kaloryferach. Zarówno zimno to odczuwali widzowie jak i artyści i artyści, którzy w lekkich kostiumach (w „Królowej Pokrzywy”) musieli występować na scenie. Oszczędność taka na paleniu, w obecnej porze zimnej i obfitującej w epidemie, jest ze strony teatru, co najmniej, że nie chcemy się dosadnie wyrazić, dziwna.

Przypominyamy, że jutro 25 bm. o godz. 8 wieczór odejdzie się w lokali „Spójni” (Grodzka 43) dezyt p. Andrzeja Niemcewskiego p. t. „Rosa i Polska wobec wojny na dalekim wschodzie”.

Z kroniki wypadków. Przez ubiegłe dwa dni świąt, jak zwykle przy nadarzonych okazjach, wskutek „świętecznego” podchmienia nie oberzo się bez kilkunastu wypadków, w których interweniowały: pogotowie Towarzystwa ratunkowego i władze policyjne. Z wypadków tych jednak tylko dwa mają większe rozmiary. I tak, wczoraj na „Emausie” stolarz Mikołaj Stankowski ciężko poranił nożem Franciszka Ulepińskiego, rywala swego, o wdzięki niejakiej Franciszki Zapatałowiczówny; onegdaj znów o godz. 9 wieczór w chwili, kiedy przebiegał parafii św. Floryana, ks. dr Kulonowski, rozmawiał na probostwie ze swoim wikarym, nagle padł strzał przez okno. Zawiadomiona o wypadku policja w tej chwili zarządziła śledztwo, które wykazało, że strzał, dany z fuzji myśliwskiej, nabiłej strątem, dany był z odległości 120 kroków przez ogród z domu pod 1. 92 przy ulicy Pawiej. Sprawca tej niebezpiecznej i swawolnej zabawki pociągnięty zostanie do odpowiedzialności sądowo-karnej.

Ślub. W Zaborowiu odbył się dziś ślub dra Michała Ślędzkiego, profesora uniwersytetu Jagiellońskiego, z panną Ireną Wolską, córką s. p. Franciszka i Ludwiki z Güntherów.

Oszustwo asenitronkowe. Ze Stanisławowa donoszą: Na dworcu tutajjszym uwieziono przed kilku dniami Henzia Fenera, kupca z Tłumacza. Fener dopuszczał się od dawna oszustw przy poborach wojakowskich, które się obecnie wykryły i doszły do wiadomości prokuratorów. W to nieczyste machinacje asenitronkowe wmieszanych jest wiele jeszcze innych osób. Dalsze śledztwo, które ma się odbywać w Tłumaczu, wykryje prawdopodobnie dokładnie to oszustwa.

„Menigiotwa.” Z Wiaprz (powiat Wadowice) piszą nam: W tych dniach skonstatował u nas dr

Wróblewski z Andrychowa jeden wypadek śmierci z powodu zapalenia opon mózgowych. Umarło 9-letnie dziecko.

Ze Strumienia (na Śląsku) piszą nam: Epidemia zapalenia opon mózgowych na Śląsku prąbiła coraz szerzej rozmiary. Pierwsze wypadki stwierdzono w powiecie bialskim w gminie Zarzecze z początkiem marca, obecnie pojawiają się zachorowania także i w innych powiatach. Największa jednak liczba chorych przypadła na Zarzecze z kilku najbliższymi sąsiednimi gminami. Od początków epidemii do dnia dzisiejszego zachorowało w wymienionych miejscowościach 26 osób w wieku od 1 do 18 lat. Z tych zmarło 10. Z rekwalifikacji dwoje ogłuchło, jedno straciło wzrok, reszta pozostaje nadal w leczeniu. W celu możliwego zapobieżenia szerzenia się choroby, rząd śląski urządził w gminie Zarzecze prowizoryczny szpital na 18 łóżek w obszernym domu gminnym, gdzie przymusowo lokuje się chorych. Do opieki nad chorymi wydelegowano siostry zakonu Franciszkanek z Opawy. Wszelkie wyniki z urzędzenia szpitalu kosztą pokrywa kraj. Ordynację lekarską w szpitalu powierzył rząd dr Piskowi, byłemu lekarzowi szpitala św. Łazarza, Krakowianinowi, osiadłemu na Śląsku.

Organizacja szkół. Rada szkolna krajowa wyłaziła gminę Rajsko (Podgórze) z zakresu szkolnego w Kosociach i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Rajsku; gminę Wesołów (Brzesko) z zakresu szkolnego w Zakliczynie i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Wesołowie; przeniosła 1-klasową szkołę w Grudnie Dolnej (Piłno) do Grudny Górnej; przekształciła 4-klasową szkołę ludową żeńską imienia św. Anny w Krakowie na 3-klasową szkołę wydziałową żeńską połączoną z 4-klasową szkołą żeńską; 4-klasową szkołę w Bolesławcu (Rohatyn) na 5-klasową mieszczącą; tudzież 1-klasowe szkoły ludowe na 2-klasowe w Zajączku (Jaworów), w Turce (Kolomyja), w Stobódcie leśnej (Kolomyja); postanowiła budowę 1-klasowej szkoły w Ulanicy (Brzów), 2-klasowej w Turcy (Gorlice), w Groju (Biała), wszystkie przy pomocy sąsiadki z krajowego funduszu szkolnego.

Spółnoczenie gimnazjum niemieckiego. Z Brodów piszą nam: I znowu wrócił akt w sprawie spółnoczenia gimnazjum naszego z namiestnictwa, która żąda dotychczasowej uchwały co do zróżniczenia się praw przysługujących dotąd gminie, a mianowicie zróżniczenia się 76.000 kor., opłacania 10.000 koron rocznie, do których gmina była obowiązana, ale przez długi przeciąg lat nie płaćła, bo rząd zwolnił ją od tego dodatku utrzymania budynku w należytym porządku i t. d.

We Fryszacie (na Śląsku) odbędzie się d. 30 b. m. uroczysty wieczór ku uczczeniu rocznicy konstytucji 3 maja. Na program złożą się: słowo wstępne, deklamacja i przedstawienie amatorskie.

Zmarli. Floryan Wójciewicz, przeżywszy lat 67, zmarł dnia 19 b. m. w Opatkowicach.

Ze świata.

Z Warszawy. Oberpolmistrz Nollen z powodu dłuższej kuracji, jaką ma odbyć za granicą, odstąpił na urzęd. Miejsce zastępującego zajął na pułkownik Meyer, oberpolmistrz wiedeński, poprzednio sztab-oficer do szczególnych poleceń przy general-gubernatorze warszawskim i przy pomocniku general-gubernatora w dziale policyjnym gen. Fołtów.

Stróż domu przy ul. Widok nr 5 Stanisław Marcinkowski, którego z rozkazem komitetu terrorystycznego, przed kilku dniami zraniono, umarł w szpitalu. Jak donosi „Wawzawski Dziennik”, uwieziono jednego z tych, którzy Marcinkowskiego i drugiego stróża zabili. Nazwiska ujętego „Warszawski Dziennik” jednak nie podaje.

Dzienniki warszawskie ogłaszają przepley, jakim podlegają studenci po zamknięciu uniwersytetu warszawskiego w sprawie odbywania powinności wojskowej. Otóż studenci korzystają z odroczenia w spełnianiu wojskowej do czasu ukończenia nauk, w każdym razie nie dłużej jak do 27 roku życia. O ile przed upływem terminu odroczenia student z jakichkolwiek przyczyn wystąpi z uniwersytetu, lub też zostanie uwolniony, wówczas odroczenie traci swą moc i student taki obowiązany jest stać się do odbycia powinności wojskowej niezwłocznie, nie oczekując poboru ogólnego. Ci zaś studenci, którzy korzystają z odroczenia, czyli, że obowiązali się spełnić wojskowość jako ochotnicy, mogą wstąpić do pułku w okresie od 14 sierpnia do 14 października. W okresie od 14 października do 14 stycznia przyjmowanie ochotników do pułków nie jest dozwolone. W razie jeżeli taki ochotnik w terminie normalnym nie wstąpi dobrowolnie do wojska, wówczas władze administracyjne oddają go do rozporządzenia naczelnika wojskowego, a ten przesyła do wskazanego przez sztab główny pułku.

W napadzie szalu. Z Warszawy donoszą: W wielki piątek o godz. 7 wieczór z domu przy ulicy Brzozowej, 1. 28, wyszedł pijany Krasawczyków i przed domem dał kilka strzałów do przechodniów i zranił ciężko dwie osoby. Pierwsza ma przestrzelone piersi, a druga ranę w okolicy brzucha. Następnie zranił w szyję szeregowca, późniejszego policjanta. Strzelając dalej, Krasawczyków zranił na ulicy Mostowej przechodzącego dziewczynkę; na Rybakach strzelił do Stanisława Tropniekiego, malarza, lat 52, i zabił go na miejscu; na ul. Kościelnej feldwebli telegraфа wojskowego z cyta-deli przestrzelił nogę. Dopiero na ulicy Franciszkańskiej znalazł się niejaki Silberberg, który podjął się ubezwładnienia strzelającego i przed bramą domu 1. 13 zranił zaszedłego go z tyłu, obalił na ziemię i rozbił. Poranionych dwóch ludzi z ul. Mostowej, po opatrunku, dokonany przez pogotowie, odwieziono do szpitala św. Rocha, ranionego feldwebla odstawiono do koszar w cytadeli, a ranionym policjantowi i szeregowcowi udzielono opatrunku w cyrku. Sprawcę strzałów osadzono w cyrku.

Wyrok w sprawie morderstwa Tomaszewskiego. Z Wilna donoszą, że w piątek o godz. 9 wieczór zapadł wyrok na morderców Tomaszewskiego. Ława przysięgłych uznała Maleckiego i Dankę winnymi zbrodni zabójstwa, bez zamiaru jednak korzyści osobistych. Gulbin został uwolniony. Trybunał skazał Maleckiego na 15 lat ciężkich robót, Dankę na 8 lat. Advokat przysięgły Wróblewski oświadczył, że Dankę upoważnił obronę do podania skargi kasacyjnej. Malecki zrzekł się kategorycznie prawa kasacji.

Z Wiednia piszą nam: „Gwiazda” odbyła przed 2 tygodniami walne zgromadzenie. Było to pierwsze od lat paru walne zgromadzenie w naszym towarzystwie. Na zgromadzeniu zmieniono przed-wszystkiem statut i nazwę towarzystwa na „Polskie Stowarzyszenie demokratyczne Gwiazda”. Sprawozdanie ustępującego wydziału przyjęto i wy-

brano nowy w następującym składzie: Jan Styczynski (prezes), Ludwik Gout (zast. prezesa), Stanisław Dobrzycki (sekretarz), Edward Grul (skarbnik).

Z uchwał walnego zgromadzenia zasługują na uwagę: utworzenie kasy zapomogowej, zaprowadzenie kursów fachowych, stworzenie biblioteki fachowej dla studiujących w Wiedniu rzemieślników i przystąpienie do miejscowego „Sokoła” w charakterze członka wspierającego.

Morderstwo w Wiedniu. Z Wiednia donoszą: Przy Taborstrasse 1. 6 zamieszono wczoraj 56 lat liczącą wdowę Joannę Natterową zamordowaną. Sądzą, że morderstwo spełnione zostało dla rabunku i że stało się to już w piątek. Policja szuka za służącą Franciszką Nawratil, która otrzymała urlop na święta i była ostatnią, która rozmawiała z nieboszczką.

Służącą Franciszką Nawratil, która była podejrzana o zamordowanie Natterowej, została dziś w Ołomuńcu uwieziona. Przyszła się do spełnienia morderstwa.

Z Petersburga donoszą: Prezes Kasy Literackiej prof. Weinberg, otrzymał zawiadomienie, że ministerstwo spraw wewnętrznych pozostawiło bez skutku prośbę członków Kasy o pozwolenie na otwarcie zawieszono przez Plewego Związku pisarzy. Decyzja zapadła jeszcze w czasie, gdy na czele stał ks. Swiatopłuk-Mirski.

Katastrofa kolejowa. Z Kijowa donoszą: Onegdaj o godz. 4 rano na stacyi Fastów spotkały się pociągi towarowe. Rozbitych jest sześć wagonów, uszkodzone parowozy, raniony starszy konduktor. Droga zagrożona podrzutkami wagonami. Przyczyna wypadku było to, że maszynista pociągu manewrującego zasnął, przeciągnął pracą, i przejechał semafor, otwarty dla pociągu towarowego, idącego z Białej Cerkwi.

Zapalenie opon mózgowych. Jak donoszą z Berlina, według urzędowego obliczenia w obwodzie bytomskim zachorowało od dnia 13 do 19 b. m. na zapalenie opon mózgowych 31 osób, z czego 12 umarło. Ogółem zachorowało w okręgu bytomskim od początków epidemii 275 osób, umarło 115. — Z Halle, Gera i Bochum donoszą o dalszych wypadkach epidemii.

W Dziedziach na Śląsku austriackim zdarzył się pierwszy wypadek zapalenia opon mózgowych. Dziewczyna pewna zachorowała i po upływie trzech godzin już wyzionęła ducha.

Polemika o Partenon. W Atenach zebrał się z roszadami krajów archeologowie, architekci i artyści, aby obradować nad sprawą restauracji Partenonu, wspaniałego zabytku greckiego budownictwa. Pracowało tej myśli francuski świat artystyczny podniósł energiczny protest. Malarz Eugénus Carrière pisze: „Pomysł orestaurowania Partenonu musi wywołać jak najśmielszy opór. Partenon należy do całego świata i nikt nie ma prawa ruszać go. Jest to wspólny nasz spadek, który potomkom naszym nienaruszonemu musimy pozostawić. Bezbosny pomysł, jakoby człowiek mógł dawnym arcydziełom cokolwiek dodawać, jest w zgodzie ze sposobem myślenia, stworzonym przez nowożytną cywilizację. Czy można skonać kajątkę, z której posiadamy tylko jedną kartkę; kompozycję, z której pozostał tylko fragment; poemat, z którego utrzymało się kilka strof? I to, co w tych wypadkach jest absurdem, uważa wielu za rzecz naturalną w sztukach plastycznych. Powołanie oburzenie, okrzyk wszystkich: „daj, mających zmysł piękny, powinieli być odpocząć na ten wandalizm”. Słynny rzeźbiarz Rodin również energicznie protestuje przeciw restauracji Partenonu. W Anglii głos protestu podniósł malarz Alma Tadema. Obok tych artystów stanął cały szereg wybitnych malarzy i rzeźbiarzy.

Kolizja z mandatem poseselskim. Do prezenta Sejmu węgierskiego nadeszło pismo, którego autor, aptekarz dr Zoltan Varsagh, oświadcza, że poseł hr. Stefan Keglevich powinien złożyć swój mandat, ponieważ pobiera pensję z prywatnej szkatuły cesarza, jako dar z łaski. Sprawą tą zajmie się komisja sejmowa.

Międzynarodowy kongres psychologów odbędzie się w Rzymie i trwać będzie od dnia 26 do 30 b. m. Uroczyste otwarcie kongresu nastąpi na Kapitolu, posiedzenia zaś tak plenarne, jak sekcyjne odbywać się będą w „Policlinico Umberto”.

— Utworzone zostaną 4 sekcje: dla psychologów doświadczonej, dla introspektywnej, dla patologicznej, tudzież dla psychologii socjalnej, pedagogicznej i kryminalnej.

Stosunek telefonów do mieszkańców. W Nowym Jorku przypada 1 telefon na 15 mieszkańców, w Berlinie 1 na 29, w Londynie 1 na 50, w Paryżu 1 na 54, we Lwowie 1 na 213, w Krakowie 1 na 165.

Mianowania Minister oświaty nadał W. Lewickiej nauczycielce kierującej w Nadwornej tytuli dyrektorki, a W. Kusibie, nauczycielce kierującej w Żmigrodzie, tytuł dyrektora. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych: S. Majerską nauczycielką w Halozie, F. Pełenicką i W. Kotowicz nauczycielkami w Chodorowie, S. Watorównę nauczycielką w Doboczychach, A. Dryję nauczycielką w Tarnobrzegu, M. Szasnerową nauczycielką w Samborze, S. Kostliwską i W. Müllerównę nauczycielkami w Samborze, J. Juszczykiewiczównę nauczycielką w Jasli, S. Zająca, L. Gontka i A. Wróblewską nauczycielkami w Jasli, A. Engle nauczycielką w Niepołomicach; nauczycielkami kierującymi szkół 2-klasowych: W. Gładysia w Harciu, H. Dutkiewicza w Rajbrocie, A. Nowaka w Zbydlowie; nauczycielkami szkół 2-klasowych: T. Wrone w Humiejskach, W. Kucównę w Rajbrocie, F. Wróblewską w Zabokach, A. Alsównę w Moskalowie, J. Godzińskiego w Radgoszy, M. Kasparównę w Samborze; nauczycielkami szkół 1-klasowych: M. Nikolską w Broszowie, T. Mroczównę w Baczowie, G. Mazurkiewiczównę w Chlewanicach, A. Puszkara w Baryczu, S. Parielek w Delatowicach, A. Salę w Opatkowicach, J. Starodubę w Salszowie, S. Zastowskiego w Sorokach, J. Studzińskiego w Gliniku Polskim, B. Wrone w Sownie.

Składki. Dla ofiar wojny z Królestwa Polskiego złożyli: L. B. 2 K, Pankowski (zamiast piwa na święta) 4 K, A. Gliński 1 K, A. G. 3 K, F. Dolnicki (zamiast żywności świętecznych) 4 K, W. Szczytnicki (zamiast żywności świętecznych) 2 K, sebrane u pp. Stolarskich na święconem 8 K 3 b, ks. J. Błasiak 15 K, E. K. 2 K, Zofia Romanowiczówna 5 K.

Reportaż teatru miejskiego. We środę: „Hulaj dusza”. We czwartek: „Królowa pokrzywa”. W sobotę: „Śmierć Wallensteina”, tragedia Schyllera.

Gabryelski (Kraków) kupuje, sprzedaje i najmuje — fortepiany, pianina, harmonie i pianino — krajowe i zagraniczne — nowe i przegrane — za gotówkę i spłaty — bez zaliczek.

Wiadomości naukowe, literackie i artystyczne.

— Jubileusz księgarni Altenberga w Lwowie. Jedną z najruchliwszych księgarni lwowskich,

księgarnia p. Altenberga wydała z powodu przypadającego w tym roku czterdzielkowego jubileuszu swego istnienia wielki, wspaniały ilustrowany katalog swoich wydawnictw. Katalog ten daje jasny pogląd na długoletnią działalność firmy i jest przyczynkiem do dzieł wzmiankowanego u nas w ostatnich latach ruchu wydawniczego. Na wstępie znajduje się wspomnienie o założycielu firmy b. p. Hermanie Altenbergu, który nabył w r. 1880 firmę od spadkobierców F. H. Richtera. Z działalności firmy przedewszystkiem na podniesienie zasługują ilustrowane wydawnictwa 74 dzieł wielkich poetów naszych, „Pan Tadeusz”, „Dziady”, „Grażyna”, antologie poetyckie, wydawnictwo „Satuka”, wielkie periodyczne wydawnictwo „Wiedza i życie”, a obok tego dzieła tak kosztownie wydane, jak „Satuka” i „Indowa w Polsce” Mokłowskiego i wiele innych. Do dzieł księgarstwa jest ten piękny katalog pożądanym przyczynkiem.

— **Kongres psychologów** odbędzie się w Rzymie od 26—30 bm. pod przewodnictwem Sergiego, profesora uniwersytetu rzymskiego. W skład wydziału wchodzi: Tamburini, Sante de Santis i Luciani. Kongres dzieli się na cztery sekcje: 1) psychologów doświadczalnych, 2) psychologów introspektywnych, 3) psychologów patologicznych, 4) psychologów kryminalnych, pedagogicznych i społecznych (prezesem Lombroso). Blizszych informacji udziela: sekretaryat kongresu, Roma, via Depretis 12.

— **Pierwszy międzynarodowy kongres sztuki** odbędzie się w sierpniu w Wenecji. Obrady odbywać się będą w czterech sekcjach. 1) O rodzeniu i sposobie, jak należy organizować wystawy i konkursy międzynarodowe. 2) Jak powinno się sztuki nauczać i jakich środków należy używać do popularyzowania jej. 3) O sztuce ludowej i środkach upiększania wytworów współczesnego życia, o problemie sztuki ze względu na jej stosunek do kwestji socjalnej. 4) O międzynarodowym uregulowaniu stosunków ochrony autorstwa dzieł sztuki. — Inne tematy, zwłaszcza te, które noszą międzynarodowy charakter, zostaną przyjęte i dodane pod dyskusję, o ile doręczone zostaną do dnia 1 maja.

Dział ekonomiczny.

× **Wystawa w Londynie.** W r. 1906 odbędzie się przemysłowa wystawa austriacka w Londynie, na którą ministerstwo handlu udzieliło subwencji w kwocie 500.000 koron. Urządzeniem wystawy zajmuje się osobny komitet w Wiedniu. Dyrektor wystawy zamianowano sekretarza austro-węgierskiego towarzystwa eksportowego p. Adolfa Schwarza. W toku jest utworzenie komitetów specjalnych dla głównych działów wystawy, w szczególności komitetu dla przemysłu artystycznego, dla sztuk pięknych, dla przemysłu maszynowego, elektrotechniki i mechaniki i dla przemysłów konfekcyjnych i t. d.

× **Budowa kolei w Galicji.** Wedle urzędowych wykazów ministerstwa kolejowego, znajdują się obecnie w Galicji następujące linie kolejowe w budowie: Z kolei państwowych głównych buduje się obecnie jeszcze część szlaku Lwów-Sambor-granica węgierska, mianowicie na przestrzeni szlaku Strzyżów-Topolnia do granicy węgierskiej w Siankach koło Użoka. Z prywatnych kolei głównych buduje kolej północna na szlak Wiedeń-Kraków drugi tor pomiędzy stacyami Oświęcimem a Trzebińską o długości 21,5 km. Następnie znajduje się w budowie kolej lokalna Tarnopol-Zbaraz, której długość wynosi 25,1 km.

× **Dyrekcja kolei państwowych w Krakowie** zamierza rozdać w drodze rozprawy ofertowej dostawę urządzenia elektrycznej centralnej stacji w Podgórze-Plaszowie z terminem do wnoszenia ofert do 28 maja 1905 godz. 12 w południe. — Blizsze szczegóły będą podane w „Gazecie Lwowskiej”.

Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie Kraków, 26/4 1905 r. Na dzisiejszy targ sprowadzono: a) bydła rogatego rogatego 48 sztuk, b) jałownika 88 sztuk, c) cieląt 288 sztuk, d) owiec i kóz 8 sztuk, e) nierogacizny 124 sztuk. Razem 604 sztuk.

Wolę z paszy płacono po 62 do 68 kor., wolę opasową po 72 do 80 kor., krowy po 60 do 68 kor., buhaje po 77 do 82 kor., cielęta po 66 do 72 kor. za jeden centnar metryczny żywej wagi, cielęta na sztukę po 86 do 48 kor., nierogaciznę tuczną po 188 do 144 kor., nierogaciznę chudą po — do — kor. za jeden centnar metryczny żywej wagi.

Sprzedano dla miejscowych konsumentów bydła rogatego, cieląt i nierogacizny 48 sztuk, a na eksport bydła rogatego 94 sztuk, nierogacizny — sztuk, pozostało do dźgiego targu 8 sztuk.

Cenę powyższą obliczone bez opłaty akcyzowej. Z powodu świąt katolickich i żydowskich sprzedano mały, rach słaby.

Ostatnie wiadomości.

— O dymisji francuskiego ministra spraw zagranicznych, Delcassé’go, mówiono w Paryżu i za granicą w piątek, a zwłaszcza w sobotę jako o rzeczy zupełnie prawdopodobnej. Miało to być skutkiem znanej dyskusji nad sprawą marokańską w Izbie deputowanych. Czy Delcassé rzeczywiście myślał poważnie o dymisji, czy tylko chciał okazać, że mu na tece nie zależy i chce w ten sposób wzmocnić swoje stanowisko, to pytanie jest obecnie beśprzeglutowe wobec faktu, że Delcassé pozostaje nadal w urzędzie. Przyczyniła się do tego głównie interwencja prezydenta republiki Loubeta, który nie tylko zgadza się na politykę Delcassé’go, ale jest osobistym jego przyjacielem. Delcassé oświadczył Loubetowi i prezydentowi gabinetu Rouvierowi, że tylko w takim razie zatrzyma tękę, jeżeli cały gabinet zgodzi się na jego politykę. Skutkiem tego Rouvier zwołał radę gabinetową, tymczasem jednakże Rouvier zatwierdził sprawę z kolegami prywatnie i posiedzenia rady stało się zbytecznym. Delcassé, otrzymawszy poparcie całego gabinetu, cofnął dymisję.

Kronika lwowska.

Lwów, 25 kwietnia.

Święcone odbyło się w pierwszy dzień świąt w południe u prezydenta miasta dra Małachowskiego. Przybyli, oprócz wielkiej liczby innych gości, przedstawiciele duchowieństwa, władz autonomicznych, rządowych, wojskowych i t. p. W drugiej połowie świąt przyjmował święconem pierwszy wiceprezydent p. Michalski.

Pod znakiem alkoholu. Kronikarz „Dziennika Polskiego” pisze: Użył sobie ludu lwowski w minionie święta, szczególnie zaś żywo bawili się — „Die unteren Zehn Tausend”. Pito na umór (!), a potem bito się palkami, kresłami, nożami, ciężkimi halbami i wogóle wszystkim, co tylko Bóg dał pod rękę. Ponieważ jednak w pierwszej linii pięść dał, więc i bitek na pięście było najwięcej.

Stacya ratunkowa opatrzyła i podrutowała nadwrażonych głów kilkadziesiąt i kilkadziesiąt dźsar w skórce ludzkiem zalepiła. A zdaje się, nie było między tymi walecznymi rannymi ani jednego trzédwego!

Ilu rannych i pobitych nie wywało pomocy lekarzy pogotowia i poszło do domu cierpieć w ci chości, ilu zaś po świętach dopiero pójście wprost do szpitala, lub do miejscowego lekarza dzielnicy, Bóg to jeden chyba wie i zliczyć w stanie. Jednym słowem, jak corocznie, tak i teraz święta Wielkanocne odbyły się pod znakiem — alkoholu.

Samobójstwo katechety. Grecko-katolicki katecheta II niemieckiego gimnazjum ks. Graegora Jarema odebrał sobie życie, skutkiem rozstroju nerwowego, wywołanego śmiercią córki.

Reportaż teatru lwowskiego. We środę: „Figurantka”. We czwartek: „Rzeczpospolita Babińska”, opera komiczna w 3 aktach, słowa A. Kischmana, muzyka M. Soltysa. W piątek: „Figurantka”. W sobotę: „Rzeczpospolita Babińska”.

Studenci polscy u papieża.

Rzym. (Tel. „N. Ref.” z 25 kwiet.) W niedzielę o godz. 4 po południu Papież Pius X przyjął w galerji „Lapidaria” czterystu studentów polskich wraz z profesorami. Arcybiskup ks. Bilczewski przedstawił Ojcu św. osiem osób: dyrektorów pielgrzymki — Teofila Gerstmann’a i Lityńskiego, inspektora Franko, katechetę ks. Adama Gerstmann’a, profesorów Sabala, Krotowskiego, Partowskiego i Śmiałka. Każdemu ze studentów pozwolono nacałowić rękę papieża. Studenci śpiewali „Serdeczna Matko” i zakończyli okrzykiem „Niech żyje”. Dziś o godzinie 4 po południu odbędzie się oficjalna audyencya polska dla 700 osób.

Rzym. Papież przyjął wczoraj na posłuchaniu ks. kardynała Puzyne, a następnie polską pielgrzymkę pod przewodnictwem ks. arcybiskupa Bilczewskiego, po którego przemowie udzielił zebranym błogosławieństwa.

Lwów. Z Rzymu donoszą tutaj: W poniedziałek wielkanocny odbyła się w sali królewskiej Watykanu oficjalna audyencya dla 700 Polaków. — Arcybiskup ks. Bilczewski odczytał następujący adres:

„Ojciec św. Zeszłego roku zdałem sprawę ludowi mojemu z tego, jak bardzo miłościwie przyjął pielgrzymów Polaków, którzy podążyli do Ciebie, ze swoimi biskupami i przedniejszymi w narodzie mężami, aby Ci złożyć hołd niezłomnej wierności, posłuszeństwa i przywiązania. W liście pasterskim, poświęconem tej sprawie, wspominałem, że najgorętszym mojem jest pragnieniem, aby rychło przyszła do skutku pielgrzymka uczniów naszych szkół średnich i seminariów nauczycielskich do grobów apostołów. — Dzięki Najwyższemu, społeczeństwo nasze myślało i przyjęło życzliwie, bo oto masz, Ojciec św., u stóp Twoich to, co kraj i naród nasz ma najdroższego, naszą młodzież. W początkach XIII wieku wojsko, złożone z 50.000 dźsei, z gorącą wiarą w sercu, udało się na zdobycie ziemi świętej. Ci wszyscy, których tutaj widziałem u stóp Twoich, udali się na zdobycie Twojego serca, Twoje błogosławieństwo, przysłałi powiedział Ci, Ojciec św., że Chrystusa i Jego Matkę najdroższą kochają nadewszystko, że uważają sobie za szczęście największe, iż są uczniami Jezusa Chrystusa, że św. Kościół katolicki nigdy się nie zaprę, owasem, całym życiem swoim chcą sobie zasłużyć na miłane szczególne, jakie niegdys papieża nadał ich ojcom, którzy przed wieki przelewali krew w obronie ojczyzny i Kościoła i cywilizacji chrześcijańskiej: „Milites Christi”, chcą być nazwani.

„Tysiące innych, którzy, mimo najgorętszych pragnień do Rzymu przybyć nie mogli, łączą się w tej chwili całym sercem z szczęśliwymi swymi kolegami, w wysnawianiu wiary, jakie ci ostatni u stóp Twoich składają.

„Razem z nimi przybyła liczna drużyna dyrektorów i profesorów szkół średnich, aby wobec Ciebie, Namieśniku Chrystusa, na ziemi zaświadczyć, że wierni tradycji narodowej chcą poświęcić sobie młodzież wychować w bojaźni i miłości Boga, przekonani, że naród wierzący i cnotliwy zginać nie może. Pobłogosław więc Ojciec święty, błagam na kołach, tej gromadzie wierznych synów Twoich Polaków i Niemców z Bukowińskiej części mojej dycezyi, pobłogosław całej młodzieży naszej i jej nauczycielom, którzy z całą miłością spełniają ciężkie swoje obowiązki, pobłogosław ich rodzicom tutaj obecnym i nieobecnym, ich krewnym i powinowatym, pobłogosław i mnie najniegodniejszemu słudze Twemu, abymy, co obiecujemy, w wierności Bogu i Jego Kościołowi na ziemi zawsze i całym życiem dochowali”.

Papież odczytał długą odpowiedź, zwróconą do „Wielce czcigodnych Polaków”. Arcybiskup przedstawił dziesięciu uczniów, jako kierowników dziesięciu grup a następnie kierowników pielgrzymki p. Gerstmann’a, Lityńskiego i hr. Pińskiego, oraz dziesięciu wybitnych uczestników pielgrzymki. — Wszyscy panie byli dopuszczono do ucałowania ręki Ojcu św. Uczniowie odpisali „Serdeczna Matko” i w końcu wnieśli okrzyk „Niech żyje”.

M

scach służbowych, Karola Czernego w Krakowie i Ignacego Bietkę w Rzeszowie z przeznaczeniem dla Lwowa, Stanisława Sawickiego w Tarnopolu z pozostawieniem tamże, oraz zamianował asystentem pocztowym dla Zaleszczyk Jakóba Brennenstuhla.

Prezydent krajowej dyrekcji skarbu zamianował starszego oficjale cłowego Wilhelma Buczkowskiego i kierownika urzędu cłowego Maryana Dobrowolskiego starszymi kontrolorami cłowymi, oficjale cłowego Jana Rakowskiego starszym oficjalem, poborców cłowych Tadeusza Rosenstocka i Michała Doroszewicz-Podhorodeckiego kierownikami urzędów cłowych, pobrać Felicyana Prohaskę oficjalem, prowizorycznego asystenta Mieczysława Czajkowskiego asystentem cłowym i praktykanta cłowego Franciszka Pajaka pobracą cłowym.

Z teatru wojny

Zabiegi dyplomacji japońskiej, poparte przez rząd angielski, odniosły jednak ten skutek, że rząd francuski spowodował flotę rosyjską do opuszczenia Kamrang. Udała się ona stamtąd, jak donoszą dalsze wiadomości, na wybrzeża wyspy chińskiej Hajnan, gdzie w dalszym ciągu zapatrzuje się w węgiel i gdzie rzekomo ma się połączyć z trzecią eskadrą bałtycką pod dowództwem admirała Nebogatowa. Przypuszczają, że Japończycy starają się będą przeszkodzić temu połączeniu. Jeśli na prawdzie polega wiadomość, iż eskadra admirała Kamimury pojawiła się w okolicy wyspy filipińskiej Luzon, wnoszący z tego można, że Japończycy zamierzają rozpocząć akcję zaczepną wszystkimi swoimi siłami morskimi. Dotychczas bowiem ogłoszono, że eskadra Kamimury na morzu japońskim obserwuje Władysława i przebywając tam krążowniki rosyjskie. Bardzo niekorzystnym dla Rosyan wypadkiem jest nagła choroba admirała Roźdiestwieńskiego.

Z Mandżurji nadchodzi wiadomość o wkroczeniu 8000 Rosyan do Korei. Jest to zapewne dywersja przeciwko ruchom armii japońskich, posuwających się ku Kirynowi.

(Telegramy „N. Reformy” z 25 kwietnia).

Tokio. Przybył tu ks. Antoni Hohenzollern.

Flota rosyjska.

Saigon (11 godzina 35 min. przedpołudniem). Korespondent agencji Havasa, który przebywa w Kamrang, telegrafuje:

W Kamrang znajdowało się w całem 52 rosyjskich okrętów, z wliczeniem transportowych. Eskadra wyjechała w piętek w kierunku północnym. W przystani pozostał tylko pancernik „Swietłana”, okręt szpitalny „Orel”, 4 niemieckie, 7 duńskich i 3 rosyjskie okręty transportowe, a także jeden rosyjski kontrtorpedowiec. Francuski krążownik „Descartes” odpłynął w sobotę z Kamrang. Pewien rybak widział w piątek 20 szpitalnych(?) okrętów, nie może jednak powiedzieć, czy były to japońskie? Niektórzy twierdzą, że przedwczoraj słyszeli huk dział niedaleko Kamrang. Możliwym jest jednak, że były to ćwiczenia, które Roźdiestwieński często urządza. Różne osoby twierdzą, że Roźdiestwieński z powodu choroby (bólów podbrzusza) bardzo jest przygnębiony. Sądzą, że czyni on wszystko, aby połączyć się z eskadrą Nebogatowa, zanim przystąpi do jakiejś rozstrzygającej akcji. Wszyscy, którzy mieli sposobność zbliżyć się do załogi, konstatują, że Roźdiestwieński oddarza oficerów i załogę zaufaniem, lecz, że okręty rosyjskie niekorzystnie czynią wrażenie.

Nowy Jork. Sprawodawca „Evening Sun” donosi z Bangkok w Kochinchine, że udał się z Saigona do zatoki Kamrang. — W niedzielę przed południem, znajdując się w odległości 30 mil od zatoki Kamrang, widział w kierunku południowo zachodnim 9 okrętów wojennych, które płynęły w kierunku północno-wschodnim. — Między temi okrętami był jeden okręt wojenny i jeden krążownik. Prawdopodobnie okręty te należały do floty rosyjskiej.

Saigon. Według najświeższych wiadomości, flota rosyjska popłynęła w oddaleniu 15 mil (morskich) od wybrzeży francuskich Indochin w kierunku północnym.

Na wybrzeżach wyspy Hajnan.

London. Gubernator wyspy Hajnan donosi rządowi chińskiemu, że flota rosyjska w pobliżu wybrzeży tej wyspy nabiera węgla z okrętów transportowych. Z Hongkong telegrafują zaś, że Rosyjanie zamierzają pozostać w pobliżu wyspy Hajnan aż do dnia 28 b. m. w dniu tym ma tam bowiem nadpłynąć trzecia eskadra bałtycka pod dowództwem admirała Nebogatowa.

Potyczka czy ćwiczenia?

Paryż. „Temps” donosi z Saigona: Onegdaj wieczorem słyszano kanonadę od strony zatoki Kamrang. Przypuszczają, że była to walka z japońskimi okrętami wywiadowczymi.

Choroba Roźdiestwieńskiego.

Paryż. Agencja Havasa donosi z Saigona: Słychać, że admirał Roźdiestwieński zachorował na dysenterję. Oficerowie i marynarze rosyjscy są pełni otuchy. Oczekują każdej chwili przybycia trzeciej eskadry. Z oficerów ani żołnierzy nikt nie opuścił okrętów.

Flota japońska.

Nowy Jork. Z Manili donoszą, że kolo wyspy Corregidor widziano trzy okręty wojenne. Sądzą, że są to okręty japońskie.

London. Do „Daily Mail” donoszą z Manili dnia 22 b. m.: Spodziewają się tu przybycia jutro eskadry admirała Kamimury. Nadeszła tu depesza z adresu: „Kamimura, Manila”. Japoński konsul, który otrzymał informacje telegraficzne, twierdzi, że okręty nie wpłyną do portu, lecz krążyć będą poza jego obrębem.

Neutralność Francji.

Tokio. Wiadomość, że flota bałtycka opuściła zatokę Kamrang, że Francja zdecydowana jest zachować ścisłą neutralność, przyjęto tu z wielkim zadowoleniem.

Saigon. Władze pozwoliły okrętom rosyjskim,

które zamierzają zabrać wielkie ilości węgla, zabrać na pokład tylko tyle węgla, ile potrzebują same na dalszą drogę.

Petersburg. Wobec doniesień dzienników zagranicznych stwierdza Petersburska Agencja telegraficzna, że admirał Roźdiestwieński sam przestrzegał przepisów o neutralności i z własnej inicjatywy opuścił zatokę Kamrang.

Okręty szpitalne.

London. „Morning Post” donosi z Szangaju: Wczoraj widziano japoński okręt szpitalny, przejeżdżający koło wyspy Sadole.

London. „Daily Telegraph” donosi z Tokio. Rosyjskie okręty szpitalne przyjechały do Batawii. Sądzą, że chcą one dostać się do 3 eskadry bałtyckiej. Zdaje się, że Rosyjanie używają okrętów szpitalnych do służby wywiadowczej.

Krążownik „Dyana”.

London. Do „Daily Mail” donoszą z Tokio: Zdaje się, że załogę rozbrojonego krążownika „Dyana” przewieziono na pomocniczym krążowniku „St. Petersburg” do floty bałtyckiej do zatoki Kamrang.

Paryż. Agencja Havasa donosi: Doniesienie „Daily Telegraphu”, że załoga „Dyany” została dowieziona do eskadry rosyjskiej, należy przyjąć z rezerwą. Zapewniają, że na zlecenie francuskich władz komplet załogi „Dyany” codziennie obliczają przez wywołanie nazwisk.

Rosyjanie w Korei.

London. „Daily Telegraph” donosi z Tokio: 8000 Rosyan przeszło przez rzekę Tumen i wtargnęło do północnej Korei.

Budują kolej do Kirynu.

Petersburg. Do „N. Fr. Presse” donoszą z Gunczulinu, że Japończycy budują kolej żelazną z Tielinu w kierunku na Kiryn.

London. Budowa kolei Czang-Czu-Kiryn została przez Rosyan ukończona.

Kuropatkin odwołany?

Petersburg. Krążą tu znów wieści, że generał Kuropatkin został zupełnie odwołany z pola walki. Dowództwo pierwszej armii ma objąć po nim gen. Kaulbars.

Gen. Stoessel przed sądem wojennym.

Petersburg. Generał Stoessel, który wrócił stanie przed sądem wojennym, oskarżony jest głównie o przekroczenie swego pełnomocnictwa. Jako dowódca wojsk półwyspu Kwantuńskiego, nie był on uprawniony do podpisania kapitulacji, gdyż prawo to przysługiwało wyłącznie komendantowi twierdzy, generałowi Smirnowowi.

Rokowania pokojowe.

London. „Standard” dowiadyuje się, że rządy Francji i Ameryki północnej znów podjęły inicjatywę w sprawie nawiązania rokowań pokojowych.

Straty Rosyan z powodu wojny.

Wiedeń. Korespondencja Czerskyszewa oblicza, że z powodu spowodowanego klęskami wojny obniżenia się kursu papierów rosyjskich Rosya straciła w ubiegłym roku około dwa miliardy rubli. Na samą rentę państwową przypada z tej kwoty 510 milionów.

Z Rosji i zaboru rosyjskiego.

Warszawski korespondent „Dziennika Północnego” podaje śmieszne wprost szczegóły złudzeń, jakimi asypiali się wzajemnie ugodycy podczas obrad petersburskiego komitetu ministrów nad sprawami polskimi. O wyniku tych narad przesłał jeden z ugodyców petersburskich taki enigmatyczny telegram do Warszawy:

„W kołach dobrze poinformowanych, a życiowych Polakom, zapewniają, że w sprawie polskiej wola Najjaśniejszego Pana daje życie i bieg dojrzałym a piekącym potrzebom kraju”. Epilogiem tych nadziei, przywiązanych do osoby „Najjaśniejszego Pana” było rozczarowanie po znanych uchwałach komitetu ministrów. Wedle korespondenta „Dziennika Północnego”, generał Maksymowicz, który miał w komitecie ministrów żądać należnych praw dla języka polskiego w szkołach Królestwa — chciał wręczyć carowi z tego powodu swoją dymisję. Car nie przyjął jej atoli, twierdząc, że sprawy polskie jeszcze raz będą przedmiotem narad wyższej od komitetu ministrów instancyj, mianowicie rady ministrów.

Nam całe to doniesienie wydaje się wprost nieprawdopodobnem.

Święta wielkanocne minęły, o ile dotąd doszły nas wiadomości, w Królestwie Polskiem spokojnie.

(Telegramy „N. Reformy” z 25 kwietnia.)

Obrady polskiej i rosyjskiej inteligencji.

Petersburg. „Ruskiya Wiedomosti” donoszą, że w Moskwie odbywała się w ciągu dwóch dni narada rosyjskich i polskich społecznych działaczy w kwestyi potrzeb Polski i polsko-rosyjskich stosunków. W naradzie wzięło udział około 100 osób, w tem 30 Polaków, przedstawicieli politycznych partij, pisarzy i dziennikarzy. Ze strony rosyjskiej stawili się: mienicy, ziemscy społeczni działacze, profesorzy, pisarze i adwokaci. Wygłoszono wiele mów; w szczególności drobniagowo rozpatrywano **memoriały o potrzebach Polski**, wygotowane przez najrozmaitsze partie polityczne. W konkluzji przyjęto następujące rezolucje:

1) Uznając niezbędność **autonomicznego ustroju Królestwa Polskiego**, przy zachowaniu łączności państwowej i udziału w ogólnorosyjskiem przedstawicielstwie, **ale z oddzielnym Sejmem**, — wybranym przez powszechnie, równą, bezpośrednie i tajne głosowanie, bez względu na narodowość i wyznanie, — zebranie uważa za potrzebne oddzielić drobniagowsze określenie granic i treści tej autonomii od wszechstronniejszego opracowania zagadnienia;

2) W tych miejscowościach, w których Polacy tworzą jedną tylko z narodowością, a mianowicie na Litwie i Ukrainie, przyznane im być mają w całej pełni ich prawa obywatelskie i

narodowe, bez wszelkich administracyjnych i prawnych ograniczeń, a natomiast z państwowem zabezpieczeniem ich wolności i narodowo-kulturalnego rozwoju.

Car o konstytucji.

Petersburg. „Kostromskoj Listok” donosi: Marszałek szlachty gubernii kostromskiej, który się przedstawił carowi dnia 13 b. m., otrzymał od cara polecenie zakomunikowania szlachcie następujących słów jego: **Moje postanowienie zwolania zastępców ludu jest niezłomnem**. Minister spraw wewnętrznych robi wszystko, aby to postanowienie **szybko przeprowadzić**.

Pomoc dla właścicieli dóbr.

Petersburg. (Telegram Agencji rosyjskiej). **Aby przeciwdziałać przekonanlu chłopów**, że wolno im zabierać prywatne mienie obywateli ziemskich i aby tych, którzy się tego dopuścili, ukarać, ukaz carski z 23 b. m. poleca ministrowi spraw wewnętrznych Bułiginowi utworzyć osobne komisje. Komisje te zebrą się mają w okręgach, w których wydarzyły się chłopskie rozruchy, pod przewodnictwem powiatowych marszałków szlachty z udziałem jednego lub dwóch przedstawicieli ziemst. Zadaniem komisji będzie winnych naruszenia cudzej własności wyszukać, wysokość szkody stwierdzić, poszkodowanym właścicielom dóbr udzielić zapomogi państwowej i ogółem pomódz im do odbudowania zburzonych dworów i zaprowadzenia nowego gospodarstwa.

„Odrodzenie Rosji”.

Petersburg. Wczoraj odbyło się pierwsze posiedzenie Towarzystwa „Odrodzenie Rosji” — towarzystwo ma na celu skłonienie rządu do najrychlejszego przeprowadzenia reskryptu carskiego z 3 marca b. r. oraz zwalczanie terroryzmu.

Aresztowanie uczniów konserwatorium.

Petersburg. Na rozkaz petersburskiego gubernatora aresztowano 101 uczniów i uczennic tamtejszego konserwatorium, z powodu znanych manifestacji, na przeciąg jednego miesiąca. Uczniów internowano w więzieniu kolomieńskim, uczennice w spaskim.

Proces Gorkiego.

Petersburg. Według doniesienia „Birzew. Wiedomosti” rozpocznie się proces Gorkiego, który był pierwotnieznaczony na miesiąc kwiecień, dopiero w początkach czerwca. — Proces ten toczyć się będzie przed wyższym trybunałem petersburskim. obrońcą Gorkiego, adwokat Grusenberga, zażądał, aby rozprawa toczyła się publicznie.

Przeciwko gubernatorowi.

Kuopio (w Finlandji). Delegacya tutejszych obywateli zażądała od tutejszego gubernatora Berga, aby z powodu nadużyć i naruszenia ustaw, ustąpił. Gubernator dał odpowiedź wymijającą. Przed mieszkaniem gubernatora zgromadziły się tłumy, które dawały wyraz swojej niechęci.

Strejk piekarzy.

Moskwa. 20.000 piekarzy piekarskich rozpoczęło strejk. Niedzielsza ludność znajduje się w ciężkich warunkach. Cena chleba podskoczyła z 2½, do 7 kop. na funcie. Pomocnicy piekarzy nie zadowolnili się przyznaniem im ustępstwami. Chleb do Moskwy sprowadzają z okolicy, nawet z Petersburga.

Wybuch gazu.

Moskwa. W oddziale modeli jednej z tutejszych fabryk nastąpiła w nocy eksplozja gazu. Przy gaszeniu pożaru, jaki powstał skutkiem eksplozji, 13 pompierów odniosło ciężkie rany. Pażaru nie zdołano jeszcze zlokalizować.

Koniec strejku.

Tyflis. Strejk na kolei trans-kaukaskiej z wyjątkiem Elizabetpola, ukończony. Po cięgi zaczęły kursować.

Sympatya dla rewolucji w Rosji.

Paryż. Kongres zjednoczonych stronnictw socjalistycznych wyraził sympatję dla rewolucjonistów rosyjskich.

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości „N. Reformy” z dnia 25 kwietnia

Messyna. Jacht „Hohenzollern” z cesarzem Wilhelmem i jego rodziną odjechał wczoraj z Messyny i po południu stanął w Palermo.

Petersburg. Jak donosi rosyjska Agencja telegraficzna, nie zamierza rząd odmówić pozwolenia na dalszy dowód węgla z zagranicy.

Program pracy parlamentu.

Wiedeń. „Narodni Listy” donoszą następujące szczegóły o dalszym programie pracy Rady państwa. Pierwsza część sesji potrwa od 3-go maja do dnia zebrania się Sejmu czeskiego, a więc do 12 lub 13 maja. Izba poselska obradować będzie w tym czasie nad nową taryfą cłową, w pierwszym czytaniu nad przedłożeniem, dotyczącem uniwersytetu woskiego i nad ustawą przemysłową. — Posiedzenia mają się odbywać codziennie, ponieważ zaś także komisja budżetowa zamierza obradować codziennie, posiedzenia plenarne odbywać się będą prawdopodobnie wieczorami i w nocy, a posiedzenia komisji we dnie, albo też odwrotnie. Druga część sesji ma się rozpocząć po zamknięciu sesji Sejmu czeskiego i trwać do 20 lipca. W tym okresie załatwiony zostanie budżet.

Wiedeń. Posiedzenie Izby panów odbędzie się 5 maja.

Bar. Gautsch powraca do zdrowia.

Wiedeń. Prezydent ministrów Gautsch znajduje się już w stanie zupełnej rekonwalescencji i wczoraj i dziś przepędził już poza łóżkiem.

Zjazd w Wenecji.

Wiedeń. W zjeździe hr. Gołuchowskiego

z Tittionim wezmą udział także obustronni ambasadorowie, austro-węgierski w Rzymie hr. Lützow i włoski we Wiedniu, książę Avarna. Ostatni na wyrazne życzenie ministra Tittioniego już w czwartek wyjeżdża do Wenecji.

Wenecja. Dzienniki życzliwie witają nastąpić mający zjazd hr. Gołuchowskiego z ministrem Tittionim.

Rzym. Dziennik „Messaggero” pisze, że mające wkrótce nastąpić spotkanie hr. Gołuchowskiego z Tittionim jest dowodem, że stosunki Włoch i Austrii w ostatnim czasie polepszyły się. Odwiedziny hr. Gołuchowskiego są aktem wielkiej kurtoazji wobec Włoch a szczególnie cenienia osoby Tittioniego, który potrafił nadać stosunkom obustronnym charakter więcej niż zupełnego porozumienia.

Przesilenie na Węgrzech.

Budapeszt. Słychać tu, że prezydent gabinetu, hr. Tisza znów powołany został do Wiednia i że następnie cesarz powoła Kolomana Szellaa, hr. Juliusza Andrassego i Franciszka Kossutha. Cesarz przybędzie do Budapesztu ponownie d. 7 albo 8 maja.

Socjaliści na Węgrzech.

Budapeszt. (Węgierskie Biuro korespondencyjne): Wczoraj rozpoczął się krajowy kongres socjalno-demokratyczny. Przewodniczący Bokanyi powitał uczestników kongresu, wskazując na znaczne rezultaty, jakie osiągnęła socjalna-demokracja na Węgrzech. — Delegat Winarski pozdrowił zebranych imieniem socjalnych demokratów z Austrii i oświadczył, że oni walczą przeciw dualizmowi nie z nienawiści, lecz dlatego, ponieważ widzą, że dualizm obu stronom wychodzi na szkodę.

Kłeska Delcasségo.

Paryż. Większa część radykalnych, konserwatywnych i nacjonalistycznych dzienników pisze, że głównym momentem, dla którego Delcassé pozostałby nadal, jest to, że nikt nie chciał objąć teki w ciężkim położeniu, stworzonym przez niego. Clemenceau wyszł z „Aurore” doniesienie dzienników angielskich, że pozostanie Delcasségo w urzędzie jest koniecznem w interesie europejskim. „Siecle” pisze: Delcassé nie ma prawa wnosić swej dymisji. Musi on naprawić położenie, jakie stworzył. „Gaulois” pisze: Delcassé pozostanie wprawdzie na stanowisku ministra spraw zagranicznych, w rzeczywistości będzie on tylko likwidatorem swego bankructwa. Dzienniki, przychylne Delcassému, piszą, że nie należy przez dymisję Delcasségo pozwalać na tryumf polityki niemieckiej.

Odśloniecie pomnika Gambetty.

Libourne. Prezydent Loubet przybył tu wczoraj, witany owacyjnie, poczem pojechał do Bordeaux.

Bordeaux. Prezydent Loubet przybył tu wczoraj w południe, żywo witany na dworcu, poczem w towarzystwie mera udał się do prefektury, gdzie przyjął delegację ciała konsularnego i wojska. Po przyjęciach pojechał na boisko, gdzie odbyły się ćwiczenia gimnastyczne z udziałem gimnastyków zagranicznych.

Bordeaux. Minister wojny Berteaux przybył tu został przyjęty z honorami wojskowymi. Na bankiecie wygłosił mowę, w której rzekł, że Francja republikańska po ciężkim doświadczeniu, musiała przystąpić do reorganizacji armii, jednakże czyni to nie w celu wykonania jakiejś groźby, lecz dla utrzymania pokoju i przyjaźni z sąsiednimi narodami.

Przybył tu także prezydent Loubet na uroczystość odślonienia pomnika Gambetty, połączoną z uroczystością, Towarzystw gimnastycznych.

Bordeaux. Dzisiaj przed południem w obecności prezydenta Loubeta odbyło się uroczyste odślonienie pomnika Gambetty. Wygłoszono liczne przemówienia. Kantate wykonało 650 muzyków pod kierownictwem Saint-Saënsa.

Sprawa kreteńska.

Kanea. Biuro Reutersa donosi: Nadkomisarz ks. Jerzy podał do wiadomości deputowanych odpowiedź mocarstw gwarancyjnych, w której mocarstwa swe roszczenia nie potwierdzają. Deputowani postanowili naradzić się nad sposobem dalszego postępowania.

Kanea (na Krecie). Deputowani wybrali komitet z 10 członków, który ma się wspólnie z komitetem rewolucyjnym w Therisso zastanowić nad dalszym postępowaniem.

Rzym. Ambasadorowie: angielski, francuski, rosyjski pod przewodnictwem ministra spraw zagranicznych Tittioniego obradowali wczoraj w sprawie Krety. Treść obrad trzymaną jest w tajemnicy.

Wrzenie w Bułgarii.

Sofia. W sobotę odbył się tu miting z protestem przeciw zajęciom w Zagoricezanach. Uchwalono rezolucję, wzywającą rząd do poczynienia kroków w celu ochrony bułgarskich Macedończyków.

W Filipopolu przyszło do demonstracji przeciw ludności greckiej; w wielu domach Greków wybito szyby.

Traktat korea-rumuński.

Petersburg. Po dłuższych rokowaniach pomiędzy rządem rosyjskim i rumuńskim zawarto wczoraj traktat handlowy.

Zwołanie kortezów.

Madryt. Rząd postanowił zwołać kortezy na 14 czerwca.

Powstanie w Marokku.

Tanger. Plemiona Dakkala, Szadma i Mtu-ga, mieszkające w okolicy Mogador, powstały. Kacyków dwóch ostatnich plemion zamordowano.

Zamordowanie chińskiego rezydenta

London. Z Szangaju donoszą: Potwierdza się wiadomość o zamordowaniu chińskiego rezydenta w Tokio przez Tybetańczyków.

Trzęsienie ziemi w Anglii.

London. W kilku okolicach W. Brytanii dało się wczoraj uczuć silne trzęsienie ziemi, jednakże nie wyrządziło ono szkody.

Meningitis.

Insbruk. Siedemnastoletnia córka sekretarza powiatowego Collego umarła z powodu zapalenia opon mózgowych.

Zimno w Szwajcaryi.

Zurych. W całej Szwajcaryi panuje niezwykle dotkliwie zimno. — W niedzielę wielkanocną nawiedziła kilka okolic gwałtowna burza śnieżna.

Tragiczna śmierć Komzaka.

Wiedeń. Znany kompozytor i kapelmistrz Komzak, liczący lat 65, który w ostatnich kilku latach był dyrygentem orkiestry w Badeniu, wczoraj spóźniwszy się na dworzec, usiłował wsiąść w Badenie do pociągu, który już był w ruchu, przytem jednak upadł i dostał się pod koła wagonu, z pod których wyciągnięto go martwego i strasznie pokaleczonego.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:

Michał Konopiński.

NADESŁANE.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcyi).



Naturalna woda mineralna

Najczystszy zdroj sodowy
podług oceny lekarzy o wybitnem działaniu leczniczem w chorobach przemiany materij:

gośćcu, okrzyzoy, nadmiarze kwasu moczowego, cierpieniach pęcherza i nerek, niezżytach narzędzi oddechowych i trawienia.

Główny skład w Krakowie: **J. WENZL**, skład wód mineralnych: **KONSTANTY WIŚNIEWSKI**, aptekarz; jakoteż w aptekach i drogueryach w Galicyi.

Dr Stanisław Jankowski

b. elew klinik Salôtriêre i Ste Anne w Paryżu, przeprowadził się 1564 4 10

na ulicę Szewską, L. 9, II piętro, i ordynuje w chorobach nerwowych i umysłowych od godziny 3 do 5 po południu.

Flzykalno-dyetetyczna 1507 2 8

Lecznica
D^{ra} A. Tarnawskiego w Kossowie
(za Kołomyją) stacya kolei Zabłotów
otwarta od 1-go maja do końca października.

Hunyady János

Saxlehnera naturalna woda gorzka.

Łagodnie rozwalniająca. Wyborna przeciw zatorzeniu, zbroceniu w trawieniu, uciskowi w żołądku itd. 572 5 10

Nowość! Do pielęgnowania skóry. Nowość!
Hella mydła antrasolowe

z berbarwnego białego smołowca! Do codziennego użytku: mydło antrasolowo-glicerynowe. Przeciw wypryskom, nieczystościom cery, trądzikom i t. d. Używa się z najlepszym skutkiem mydła antrasolowo-borsakowego (80 h). Przeciw wyrzutom skóry i pasorzytniczym cierpieniom używa się, stosownie do doświadczenia lekarzy, mydła antrasolowo-siarczanego ze zwykłym skutkiem. Cena 60 h. Hurtownie: G. Hell et Comp., Wiedeń, I, Bibersteina 8. Ciepłotwo w aptekach. Wysyła za zaliczką apteka Engla, Opawa. 1 25 4

Śmierć od zepsutych zębów. Znane powagi w dziedzinie dentystryki stwierdziły, że zepsuty ząb zawiera zarodki licznych chorób, które mogą także i śmierć prowadzić. Tak stwierdził dr Müller, że na 136 wypadków septycznego zakażenia, w 64 nastąpiła śmierć wskutek zepsutych zębów. Gravit-Rühle i inni wykazali, że zepsute zęby przyczyniają się bardzo do grzyźlicy. — Tylko przez stałe czyszczenie zębów środkami właściwym można zapobiedz tym niebezpieczeństwom. Takim środkiem jest kalodent Sarga, jak to stwierdziły liczne powagi. 1612

Kursa telegraficzna.

Wiedeń, 25 kwietnia.
Akcyje austriackiego Zakładu kredytowego 668 75
Akcyje węgierskiego Zakładu kredytowego 777 —
Akcyje Banku 304 50 Akcyje Unionbanku 644 35. Akcyje Lânderbanku 467 25 Akcyje Bankvereinu 556 —
Akcyje Bodenredit 1010 — Akcyje Galicyjskiego Banku hipotecznego 648 — Akcyje kolei państwowych 861 75. Akcyje kolei południowej 80 78. Akcyje kolei Elbethal 421 — Akcyje kolei północnej 6700 — Akcyje kolei czerniowieckiej 598 — Akcyje Alpijy 6

Kapitał dla matek.

Nigdzie zapewne nie występuje prawda starego niemieckiego przysłowia „Pielegnowanie przynosi błogosławieństwo” tak wyraźnie i jasno, jak w pokoju dziecięcy. Właśnie człowiek, ta w swej dojrzałości najlepiej rozwinięta istota żyjąca, odznacza się w pierwszym okresie swego życia taką nieporadnością, że konieczność potrzeb jest ustawicznego i b. starannego pielegnowania i czuwania nad nim. Toteż zadanie matki jest jednym z najtrudniejszych, jakie ludzium daje życie. Leci na szczęście przy przeprowadzeniu swego tak pełnego odpowiedzialności i tak ważnego zadania matka stoi nie sama. Nauka — a w pierwszym rzędzie medycyna i chemia — szuka nieustannie nowych środków pomocniczych, które delikatne, że tak powiemy, tylko

Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców

w Krakowie, ul. Karmelicka 66, poleca na porę wiosenną nasiona warzywne, kłeczki, cebulki i nasiona kwiatowe; sadzonki kwiatowe i warzywne, szczepki i krzewy owocowe, róże roslin doniczkowych etc. etc. Cennik na żądanie wysyłamy opłatnie. 866 16 0

Cukiernia

dowodnie zdalna do dalszego rozwoju, jest zaraz **tanio do odstąpienia**. Lokal (przytykający do piekarni) znajdujący się na krzyżowaniu się sześciu ulic. Wiadomości udziela właściciel domu **Jakób Huppert**, kupiec, dworzec, Bogumia. 1636 1 2

Sprzedaż

mebli antycznych i zwykłych następujących: 151 37 0
Żyrandol wspaniały z brązu (antyk) na 36 świec w stylu francus., Sekretarz mahon. inkrustowany, Kłęcznik (antyk) z brązami, Sekretarz i szafy starożytne inkrust., Szafy dekoracyjne (antyki) bogato rzeźbione, Biurko amerykańskie czarne z orygi. brązami, Garbitur mahon. empir, Para żyrandoli ściennych, Zegar mahon. (antyk) z figurami i brąz., Biurko mahoniowe i trymo, Stoły i stoliki mahon. z brązami, Łóżka orzech. (empir) i mahon., Kanapa palisand bogato inkrust. i różne inne meble antyczne i zwykłe, jakoteż Garderoba. **Leopol. Machowska**, Kraków, ul. Szewska Nr 5, p. 1.

WOZKI RESOROWE

odznaczono na wystawie metalowej, wykonane według najnowszych zagranicznych wzorów, lekkie i silne, stosowne również na górskie drogi, na parę lub na jednego konia, po cenach najniższych, poleca

Pracownia powozów Jana Szymskiego

(dawniej A. Meissner) w Krakowie, Plac Matejki 1 4. Przyjmuje zamówienia także na nowe powozy i wózki, oraz podejmują się odnowienia tychże po cenach umiarkowanych, na termin ściśle oznaczony. 1426 3 6

Cenniki na żądanie.

FILIA

c. k. uprz. galic. akcyjnego

Banku Hipotecznego w Krakowie

kupuje i sprzedaje pod najkorzystniejszymi warunkami **wszelkie papiery wartościowe**, wydaje

Oprocentowane Asygnaty kasowe przyjmują

wkłádki na książeozki rach. bieżąc., 314 8 24

przyjmuje **depozyta wartościowe** do przechowania, udziela **zaliczki** na papiery wartościowe i **uskułecznia zlecenia na zakupno** lub **sprzedaż efektów** na giełdach krajowych i zagranicznych.

GANIBALA odowna woda do usuwania włosów

usuwa i niszczy w 2 minutach po jednorazowym użyciu na zawsze wraz z korzonkami najniebezpieczniej i nieprzyjemnie

włosy na twarzy i ciele

(ręka, ramionach, nogach). Nie sprawia bólu ani przynosi uszczerbku skórze. **Zupełnie nowy i wydoskonalony** wynalazek, który osiągnął **odowne i gruntowne** wyniki. Pachnie pięknie, łatwo do użycia, zdrowiu ogółu nie szkodzi, arseniku nie zawiera. C. i k. powszechny Zakład do badania środków żywności w Wiedniu pisze: „W wodzie Ganiabala do usuwania włosów nie znalazło ani trujących materij ani ciężkich metali... woda ta niszczy na zawsze już przy pierwszym użyciu niebezpieczne mikroby i paporzyny”. Cena flakonu na ciato 5 złr. (wielka flaszka dla mężczyzn 8 złr.). Osobiście na silne włosy na twarzy 5 złr. Wysła pocztą dyskretnie wszędzie i za granicę tylko za zaliczką wysłana **B. M. Ganiabala** (chemik), Wiedeń, III., Linke Bahngasse 3 i Pa-ryż, 16, Rue Trenchet. 1610 2 2

Gratis i franko

wysyłamy każdemu swój wielki, bogato ilustrowany cennik z przesłaniem 800 odbitek dobrych z tanich instrumentów muzycznych wszelkiego rodzaju.

HANNS KONRAD DUM EKSPORTOWY towarów muzycznych w Brück Nr 1359,

Skrytka dla początkujących już za złr. 2-40, 2-70, 3-—, 3-40 i wyżej. Smyczki po 40, 60, 70, 80 ct. i wyżej. Cytry, harmonie itd. 10 wnień na składzie. — Rzyżka niema! Dozwolone wysłać lub zwrot pieniężny. 1034 37 6

Syróp Pagliano

najlepszy środek do czyszczenia krwi, wynaleziony przez

prof. GIROLAMO PAGLIANO wyrabiany od r. 1838 przy sumiennem przestrzeganiu oryginalnych recept przez pierwotną firmę, przez wynalazcę założoną, a obecnie przez jego prawnych spadkobierców dalej prowadzoną we **FLORENCYI, via Fandolfia (Wlochy).** 738 20 0

ROWERY

Waffenrad Premier Helical { angielskie
Britania {
od 140 koron za gotówkę lub na spłaty. Przybory do dzwonek elektrycznych, rowerów, drut kołczasty, wyroby nożownicze, naczyń i t. p., poleca

J. FIAŁKOWSKI
Handel towarów żelaznych i Skład naft, **Nowy Sącz, Rynek.** 1550 4 0

Dyplom honorowy na wyst. w Krakowie r. 1901.

PELERYNY Zakopańskie i Tyrolskie

od deszczu i zwykle damskie — i męskie po złr. 7 50 —
oraz na składzie wielki wybór: 1341 3 0
GUNIEK ZAKOPAŃSKICH damskich i dziecięcych, **SERDAKI** damskie i dziecięce, **SABAŁÓWKI**, Zuawki, Ułanki, Kryniczanki, Sukmanki Kościuszkowskie, **Karazye**, Czapki i Paski krakowskie i **Karazye**, pelusze góralskie, wszystkie wyroby własnego.

W. SZNAJDROWICZ w Krakowie, Rynek Linia A-B L. 45, i piętro nad apteką pod „Białym Orłem”. **Filia w Kryncioy pod białą różą.**

Porebski & Zimmer

Kraków, Rynek L. 8, polecają

Pracownię szat liturgicznych,

Materje kościelne,

Galony jedwabne, szychowe i złote, 1445 2 0

Hafty i koronki kościelne.

Ruch wychodzący do Ameryki przez Tryest.

Określony osobowy „Georgia” austriackiego Towarzystwa żeglugi „**Austro-Amerykana**” odpłynął z Tryestu dn. 25 marca i przybył szczęśliwie do Nowego Jorku 11 kwietnia b. r. przy całkowitem zdrowiu wszystkich na pokładzie będących pasażerów.

Dnia 14 kwietnia odpłynął z Tryestu okręt „Gerty” austriackiego Towarzystwa żeglugi „**Austro-Amerykana**”, obśadzony liczbą około 1500 pasażerów, składających się głównie z ludności galicyjsko-bukowińskiej, następny zaś okręt „Gulnia” odpływa 29 kwietnia 1905 r.

Ponieważ emigracya z Galicyi i Bukowiny w tym roku intensywniej wzmożła się przez Tryest do Ameryki, przeto austriackie Towarzystwo „**Austro-Amerykana**” widziało się spowodowanem w regularnym rozkładzie co 14 dni odchodzących okrętów umieścić także od czasu do czasu nadprogramowe pomocnicze okręty. 1518 1 3



PIEGI usuwa całkowicie w przeciągu 7 dni

Ambra-crème Dra Christoff'a Najlepszy nieszkodliwy środek do utrzymania czystości i upiększenia cery. — Prawdziwy tylko w oryginal. słoikach, których opakowanie zaopatrzono jest zarejestrowanym znakiem ochronnym. Cena K. 1 60, odpowiednie mydło 70 h.

Główne składy w **Wrocławiu**: **Wiktory Redy**, apt., **H. Bartmański** i Sp., apt.; we **Lwowie**: **Zygm. Rucker**, apt.; w **Brdaoh**: **Leo Kalir**, aptek.; w **Nowym Sączu**: **R. Jakubowski**, apt.; w **Przemyslu**: **M. Schwarz**, apt.; w **Tarnopolu**: **M. Krzyżanowski**, aptek., **Dr Jul. Frances**, aptek. Składy prócz tego we wszystkich aptekach i drogueryach.

Na święta!

wysłałam 5 kg. koszyk najlepszych, słodkich, soczystych, z poręczeniem

czterwonych pomarańcz tylko za 3 20 K opłatnie do miejsca

przeznaczenia 1380 8 8
Josefine Wittwe Simoni, Triest.

na włosku wiszące życie noworodka mają zachować i zabezpieczyć, które słaby, często jednemu podmuchowi wiatru niegajacy ustrój młodego kwiecia ludzkiego, mają chronić i wzmacniać. Jednym z najcenniejszych środków tego rodzaju, który ma niezmierną wartość zwłaszcza przy tych niemowlętach, które mnszą się obejść bez swego naturalnego pożywienia pokarmu matki, ponieważ matka fizycznie nie jest zdolna, by swe dziecko mogła karmić sama, jednym z najcenniejszych środków tego rodzaju, powtarzamy, jest **Kufek**ego mączka dla dzieci. Jest to łatwa do strawienia, skrobi nie zawierająca, w kształcie proszku mączka dla dzieci, która odpowiada wszelkim naukowym wymaganiom. W mączce **Kufek**ego otrzymujemy dziecko wszystkie owe części odżywcze, których potrzebuje do czynności życia, w formie odpowiadającej jego uzdolnieniu do trawienia, słowem bardzo wyborny pożywny i odżywczy

KULE i KRĘGLE

z drzewa Lignum Sanctum polecają najtaniej **REIM I SP.** Kraków, Rynek 37. 1181 10 12



Rządowo uprawniona fabryka wód mineral. sztucz. i specjalnych leczniczych pod firmą **K. Rząca i Chmurski w Krakowie** przy ul. św. Gertrudy pod Nr. 4. 888 16 0

wyrabia pod kontrolą komisji Przemysłowej Tow. Lek. Krak. polecane przez toż Tow. **wody mineralne sztuczne** odpowiadające składem chemicznym wodom: **BILIŃSKIEJ**, **GIESEUEBLERSKIEJ**, **SELTERSKIEJ**, **VICHY**, **MARYENBADZKIEJ**, **HOMBURG**, **KISSINGEN**, tudzież **specyalne lecznicze** jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwaśną, oraz wody lecznicze normalne z przepisu **Prof. Jaworskiego**. Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach. — Cenniki na żądanie franco.

Pierwszorzędna fabryka przednich szwajcarskich robot dzierganych **poszukuje pań** z obszernymi znajomościami do sprzedaży swych festonów i zakładek, bluzek, chusteczek i t. d. podług wzorów za wysoką prowizję. Ceny w walucie austriackiej. Towar opłacony i wolny od cła. Zgłoszenia pod **Za G. 731** przyjmuje **Rudolf Mosse**, St. Gallen (Szwajcarya). 1635

PASKI DAMSKIE NOWE WZORY **Rękawiczki, Krawaty, Kołnierze, Woalki, Pończochy damskie**, dla dzieci, oraz **Skarpetki**, poleca w wielkim wyborze najtaniej 1389 6 0 **Anastazy Froncz, Floryańska 17.** Kraków,

Bradego dawniej Maryacelskie **krople żołądkowe** dla swego podniecającego i wzmacniającego działania na przyrządy trawienia w braku apetytu, w złozeniach w trawieniu i innych dolegliwościach żołądkowych są powszechnie zalecane. 108 8 10
Żądać w aptekach **wyrażnie tylko Bradego kropli żołądkowych**. **C. Brady**, apteka „zum König von Ungarn”, Wiedeń, I., Fleischmarkt 1.

DARMO i OPLATNIE

wysła na żądanie **wyrobow tkackich** próbki i cennik **Michał Mięśowicz, Tkalnia w Korczynie.** 199 34 50

Mamy zaszczyt donieść, że w zakresie ubezpieczeń zaprowadziliśmy nowy dział

Ubezpieczeń Hipotecznych

to znaczy, że udzielamy na dobra i realności **pożyczek hipotecznych**, które się spłaca na podstawie policy asekuracyjnej w ten sposób, że zaciągnięty dług zostaje w zupełności spłacony, skoro się dożyje okresu czasu oznaczonego w policy asekuracyjnej, albo też w razie **wcześniejszej śmierci**. Kombinacya ubezpieczeń hipotecznych jest nader korzystna, gdyż nie nakłada na dłużnika znaczniejszych opłat, od zwykłych rat amortyzacyjnych, jakie się opłaca na dług hipoteczny zaciągnięty w instytucji bankowej. — Wszelkich wyjaśnień udziela nasza 1155 6 11

Jeneralna reprezentacya dla Galicyi **Kierownik p. S. Katzner**, właściciel domu spedycyjnego Kraków, ulica Sławkowska Nr. 2.

Krajowy zakład ubezpieczeń na życie **Margrabstwa Morawii w BERNIE.**

PERFUMERYA ZENO

(ZENON JAROSŁAWSKI) **Wiedeń, I., Graben Nr. 7,** Jako osobliwości domu: **Eau de Cologne Extrait triple** po 2—, 4—, 8—, 14— i 16—, **Violette d'Abbazia** po 3 60, 6—, 10—,

Najlepszy puder Ladies Powder po 3—, 5— K, **White Rose Powder** po 4—, 6—, 8— K, **Gold Cream** po 1 40, 2— K, **Crème concomb** po 2—, 3—,

Tudzież wszelkie osobliwości pierwszorzędnych, oddawna słynnych firm francuskich, angielskich i niemieckich. 1583 2 10

Majątek ziemski

mam do sprzedania. Wiadomości udzieli firma **Franciszek Albin**, skład maszyn rolniczych w **Podgórzu.** 1595 2 5

PATENTY

wydanym inżynier 267 33 104 **M. Gelbhaus**, przez władz aut. i zaprzęziony rzecznik pat. Wiedeń, VII., Elebensterng. 7, naprzeciw cca król urzędu patentowego. 1307 18 25

Ostrzega się przed naśladownictwami!

Żądać we flaszkach, mających jasno-niebieski znak fabryczny z podpisem **Prof. GIROLAMO PAGLIANO.** — Dostać można w każdej większej aptece.

Skład dla Austryi: **Sokrate Bracchetti, Ala (Połud. Tyrol).**

środek, który może służyć do wyłącznego wyżywienia, gdyż posiada w należytym stosunku odżywcze części w pokarmie matki się znajdujące, dzieci go chętnie spożywają, łatwo i zupełnie trawia. Zawiera wystarczającą ilość części mineralnych do tworzenia kości i ciała, części białkowych do tworzenia mięśni i przyspiesza przeto w wybitny sposób przyrbytek sił. **Kufek**ego mączka dla dzieci jest nado nie łatwo rozpędzić niegającym, mało sachodu wymagającym środkiem odżywczym, zawsze z tych samych składników i można ją przeto nadzwyczaj gorąco polecić jako środek do rozumnego żywienia zdrowych dzieci. W krótkie, zwięzłe słowa napisu ujęte znakomite własności i korzyści mączki **Kufek**ego mieszczą się w jej tanioci, wydajności, zawsze jednolitem wyrobie, łatwem przyrządzeniu na pożywienie, łatwej strawności, wytrzymałości i przyjemnym smaku. 1521

Rutynowany kancelista notaryalny poszukuje miejsca. — **W. Joniec**, Limanowa. 1613 2 3

Realność

składają a się z kamienicy dwupiętrowej, 3ch parceli budowlanych i ogrodów nadających się pod budowę oficyn, narożnik 3ch bardzo ozdobionych ulic, w najzdrowszej dzielnicy miasta, od strony południowej, jest z wolnej ręki do **sprzedania.** — Bliższa wiadomość przy ul. Długiej L. 29. 1604 2 3

Za 60 ct. pół kilo Herbatników poleca **Cukiernia Adama Piaseckiego** **Floryańska 2, Hotel Drożdżński, Długa 10, Kraków.** 895 12 0

Miód w plastrach! 1 kg. 2 K. **deserowy kuracujny** 5 kg. 6 K 60 h franco. **Korzeniewicz**, em. naucz., lwanczany. 1419 6 20

Rutynowany ogrodnik lat 30 (wychodząca z Król. Polsk.) poszukuje zajęcia. Zgłoszenia: Dom Akademicki w Krakowie, ul. Jabłonowskich L. 8, dla ogrodnika. 1603 2 0

Maszynisty

rutynowanego, obznajomionego z prowadzeniem maszyn cegielnianych, poszukuje od 1 maja br. **Cegielnia parowa „Felicya” w Rudkach.** 1590 2 2

Instytucya finansowa w Krakowie

przyjmie praktykanta biurowego z ukończoną szkołą średnią. Początkowa płaca 60 K. — Podania z dołączeniem niestemplowanych odpisów świadectw i curriculum vitae należy wnieść pod adresem: **W. F. 2091** Rudolf Mosse w Wiedniu, I., Seilerstätte 2.

Nieuwzględnione podania pozostają bez odpowiedzi. 1561 6 6

Poszukuję do kupna

politur. kółek bukowych, stołów i nóg od skrzyż, ram zwierciadlanych, dywanów, nowych i starych mebli wszelkiego rodzaju — także w komis. **F. C. S.**, poste rest. Gieszyn (Śląsk austr.) 1068 6 7

Emeryt

intelig., wdowiec bezdzietny, na stanowisku, posiadający realność i folwark w najlepszej glebie tuż przy Krakowie, szuka znajomości z osobą starszą, gospodarną, z kapitałem do 5000 złr., który zabezpieczy na 1 hipotece. O zgłoszenia prosi pod adr. **J. Wiesław** post. rest. **Kraków.** 1558 2 3

NOWY ZAROBEK dla każdego. Kazać sobie przysłać za darmo mój arystycznie wykonany prospekt. **Angyal Ignatz**, Budapest, Kerepes-ulca 6. 1470 7 10

Zarząd pasieki **Antonia Krainkiego** w Jezierzanach ad Czortków, wysła wyborny, kuracujny, lipowy miód w 5 kg. blaszankach wszystko opłatnie po cenie 7 kor. i miody pitne i owocowe, odszczególnione na kilku wystawach w 5 kg. blaszankach w cenie od 6 kor. 30 hal. do 6 kor. 90 hal. — Cenniki na żądanie bezpłatnie i franco. 421 38 30

Koniak

dobry, silny o wyborowym zapachu winnym, wysła w 4 litrowych butrykach pocztą, za zaliczką 12 koron opłatnie do każdej miejscowości 775 wości 18 30 **R. Maiti, Capodistria.**

Spółka kredytowa

członków **Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń** (Basztowa 9), udziela pożyczek na zastaw pensyi i podkład polic życiowych, pobierając 6³/₄ 0 bez wszelkich dodatków. Przyjmuje również gotówkę na udziały, od których wypłaca dywidendę. Za lata 1902, 1903 i 1904 wypłacała Spółka po 5% dywidendy. 1471 6 10

Ekstrakt do prania i namaczania

„POCHWAŁA GOSPODYŃ” Zalety: 1. Skróca do połowy czas potrzebny do prania. 2. Zmniejsza robotę do czwartej części. 3. Używanie sody staje się zbędnym. 4. Bielizna jest czysta. 5. Jest dla rąk jakoteż dla bielizny zupełnie nieszkodliwy, za co ręczy podpisana firma. 6. Jest tańszy przez swą nadzwyczajną wydajność od wszystkich innych środków do prania. Po jednej próbce okazuje się powyższy ekstrakt dla każdej gospodyni i pażki niezbędnym. **WSZEDZIE DO NABYCIA.**

Jerzy Schicht w Aussig największa fabryka tego rodzaju na kontynencie europejskim.

Najlepsza maszynka do strzyżenia włosów. z mawsuwalnymi grzebykami do obcinania włosów na 3, 7 i 10 mm. Każdy może strzyż włosy zaraz. Przy 2 dzieciach odrabia się tę maszynkę w ciągu 1/4 roku. Cena K 5 50 i najlepszy gatunek II 7 K. Przyrząd do strzyżenia brody 5 K. Nożyce do podstrzygania koni i psów 5 K. Przyrząd do strzyżenia golenia — skaleczenie niemożliwe — 4 K. Tensam aparat słynnej marki Star 6 K. Zamów. wysła za zaliczką. Koresp. polska. **M. RUNDKAMP**, Wiedeń, IX., Liechtensteinstr. 23. 1284 4 6

Rzeczywiście najlepszym ze wszystkich dotychczas do prania bielizny linańej i bawełnianej używanych środków jak mydło, soda, proszek etc. jest **Schlicht'a** nowo wynaleziony

Ekstrakt do prania i namaczania

„POCHWAŁA GOSPODYŃ” Zalety: 1. Skróca do połowy czas potrzebny do prania. 2. Zmniejsza robotę do czwartej części. 3. Używanie sody staje się zbędnym. 4. Bielizna jest czysta. 5. Jest dla rąk jakoteż dla bielizny zupełnie nieszkodliwy, za co ręczy podpisana firma. 6. Jest tańszy przez swą nadzwyczajną wydajność od wszystkich innych środków do prania. Po jednej próbce okazuje się powyższy ekstrakt dla każdej gospodyni i pażki niezbędnym. **WSZEDZIE DO NABYCIA.**

Jerzy Schicht w Aussig największa fabryka tego rodzaju na kontynencie europejskim.

Wyrób krajowy Herbaol

jest najlepszem masłem roślinnem. Zastępuje w zupełności masło naturalne. * * * * Wszędzie do nabycia.

Cała Europa

czyta

ze zdumieniem niebywałem

nowe

sensacyjne dzieło

wydane

w Anglii

zakazane w Niemczech p. t.

WILHELM II.

tajemnice dworu w Berlinie,

Henry W. Fishera.

Przekład polski Bog. Butrymowicza
wydała księgarnia STEFANA KAVKI
w Krakowie. Gena 3 korony.

Do nabycia w każdej księgarni.

Pierwsza krajowa
fabryka lakierów i preparatów chemicznych
L. Baranowskiego i S-ki
w Krakowie, ulica Wolska L. 22
Farby bursztynowe do podłóg w czterech odcieniach,
wszelkie lakiery kopalowe, asphaltowe, brunoliny i sekatywy,
jak również 990 8 10
preparaty do sporządzania tychże.

Do nabycia
w handlu Fr. Lenerta, Reima i Sp., Kreislera i R. Drobnera.
Żądajcie tylko wyrobu krajowego.

Słówko o nowym wynalazku ważnym dla palących papierosy.

Zastosowanie wiedzy w życiu praktycznym wydało już niejednokrotnie zdumiewające rezultaty, przyniosło wiele pożytku Ogółowi.
Dziś hygieniści świąt prawie na każdym kroku tryumfu, zrozumiałem więc jest, że i fabrykacya tutek cygarowych — czyni postępy w tym kierunku, lecz nie wszędzie i nie zawsze z dodatnim rezultatem.
Moje wieloletnie próby, upodstawione nanką i fachowem doświadczeniem, uwiedzione zostały ostatnimi czasy zdumiewającym skutkiem. Udało mi się bowiem dojść drogą badań chemicznych do preparatu znanego już dziś prawie wszędzie — który nosi nazwę:

„Salvesol.“

Jestto woda chemiczna, mająca tak wielce pożądaną dla palących papierosy własność, że aby mnie nie posądzono o czczą przechwałkę — biorę sobie za zaszczyt powołać się na następujące, otrzymane w ostatnich czasach

UZNANIE:

WP. Mr. farm. W. Bełdowski w Krakowie.

Z przyjemnością donoszę W. Panu, że od czasu, jak używam Pańskiej waty „SALVESOL“, nie doznaję przykrych objawów, które mi dokuczały skutkiem palenia tytoniu. — Wobec tego upraszam o nadestanie mi za pobraniem pocztowem kilo waty „SALVESOL“.

Z. w. p. Prof. Dr Antoni Mars.

Lwów, dnia 2 maja 1903 r.

Zwracając uwagę P. T. Ogółu na powyższe uznanie, jakim za wynalazek mój ze strony tak wielce poważnej i kompetentnej zaszczycony zostałem, czynię to głównie i jedynie w interesie zdrowia P. T. palących papierosy i tytoni wogóle.

Mr. farm. WŁ. BEŁDOWSKI.

Fabryka „Noris“ Wł. Bełdowskiego w Krakowie

1000 sztuk tutek „Noris“ ze Salvesolem koron 2-80
1 pakiecie waty Salvesol „ — 60



Prezes

Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń

w Krakowie

zawiadamia Delegatów Towarzystwa, że

czterdzieste czwarte

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE OGÓLNE

odbędzie się

we wtorek, dnia 16 maja 1905 r. o godzinie 11 przed południem (ewentualnie i w dniach następnych), w gmachu Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń, przy ulicy Basztowej L. 8 w Krakowie.

Porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Sprawozdanie i wnioski Rady nadzorczej i Komisji rewizyjnej co do wyników rachunkowych z ostatniego roku administracyjnego:
 - a) z działu ubezpieczeń od ognia;
 - b) z działu ubezpieczeń od gradu;
 - c) z działu ubezpieczeń na życie.
3. Sprawozdanie Komisji weryfikacyjnej Rady nadzorczej z wyniku wyborów Delegatów.
4. Uzupełnienie składu Rady nadzorczej w myśl art. 22 statutu.
5. Uzupełnienie składu Komisji rewizyjnej.
6. Sprawozdanie Rady nadzorczej z wniosku Delegata Nikorowicza w sprawie rozpowszechniania dachówek.

Kraków, dnia 10 kwietnia 1905 r.

Józef Męciński,

Prezes Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń.

Inteligentna panna, mówiąca dobrze po niemiecku, była kasyerka w większym handlu, szuka od maja, miejsca bony lub innego odpowiedniego. A. H. K. Lwów poste rest. główna poczta. 1459 5 5

Majątek ziemski

w zachodniej Galicji do sprzedania. Ogólny obszar 936 morgów, z tego gospodarstwa rolnego 396 morgów. reszta las. Gorzelnia z kontyngensem 319 hektol. 1584 3 3

Zgłoszenia przyjmuje i informację udziela Karol Bronec w Siedliszkach Bogusz, p. Brzostek.

Na Śmigus!

Tania woda kolońska, perfumerye po cenach niższych, śmigusówki w wielkim wyborze. Do kolorowania jaj nieszkodliwe farby. 365 22 0

Skład Apteczny Mag. farm. Jadwigi Klemensiewiczowej w Krakowie, Karmelicka 15.

Założony w r. 1872

Zakład rzeźbiarsko-kamieniarski BRACI TREMBECKICH

przy ul. Rakowiekiej 1. 7, podejmuje się wszelkich robót w zakresie kamieniarsstwa wchodzących, tak w miejscu, jak i na prowincji, oraz poleca ogromny wybór gotowych pomników i grobowców familijnych po cenach bardzo n. 1164 14 0

FRANCISZEK KONECNY

dawniej Antoni Schultz Kraków, ul. Szewska 18 poleca swe dobre i naturalne

Wina oedenburskie

białe po: 50, 65, 75 ct. i 1 złr. butelka czerwone po: 55, 65 ct. i 1 złr.

Na święta

w litrach po: 60, 75 i 85 ct. 1481 5 5



Oznaczono złot., srebr. i bronz. medalami i wielu honor. nagrodami na wszystkich obywatelskich wystawach. Najnowszym odznac.: srebrny medal kraj. rady kultur, Graslitz. — Tegoroczna wysyłka mych kanarków już się rozpoczęła i mam do sprzedania z gat. Seifert i Trute szlachetne kanarki berzyńskie bardzo pięknie śpiewające, głębokim rolerem zawożące, plusk wody naśladujące i „knorr“ wydające, po cenie: pierwsze śpiewaki 10 złr., I klasy 8 złr., II klasy 6 złr., III klasy 4 złr., samczki 1 złr. Poręczam, że nadejdą żywe. Dziesięć dni próby. Wymiana dozwolona. Cennik za darmo.

IGNACY SAUER.

hodowla osobliwych kanarków. Bleistadt w Górach Kruszcowych (Czechy). Dostawca c. k. urzędników państw. 1309 9 10

Na lato.

Dwór Trzcina koło Jasła ma kilka pomieszczeń do wynajęcia. 25 morgowy park spacerowy, kolej, poczta, telegraf i kąpiele rzeczne w miejscu. Jarzyny, nabiał i mięso we dworze. Bliższych wiadomości udziela zarząd. 1563 2 3

Krzewy agrestowe i porzeczkowe z koroną.

Najpiękniejsza ozdoba dla ogrodów użytkowych, w rodzaju, jak róża z koronami, uginając się pod ciężarem owoców, przedstawia bardzo piękny widok. Osobliwie wysokie 2-letnie 10 szt. 18 K Wysokie 2-letnie . . . 10 szt. 12 K Średnie 2-letnie . . . 10 szt. 8 K Zapas 3000 sztuk 2-letnich.

Tegoroczne zimowe uszlachetnienie mocno i pięknie rozwinięte. — Zapas 20.000 sztuk. O 50% taniej poleca

Fr. Spora

1223 ogrodnictwo wywozowe 4 6 Klatowy (Klattau) Czechy.

Bez nauczyciela, bez nauki, bez znajomości nut może każdy grać na mojej

TRĄBCE SAMOGRAJĄCEJ



pleśń, tańce, marsze na ślubach, zabawach, wyjeżdżaczach i t. d. Instrument ten ma 10 klawiszy, 20 głosów, 2 kłapy basowe i kosztuje wraz ze szkołą samouczącą się złr. 1-25, 3 trąbki złr. 3-50. Wysyłka za zaliczką lub po nadstaniu pieniędzy przez HANNBA KONRADA, Dom eksportowy instrumentów muzycznych w Brz. Nr. 1362 (Czechy). Bogato ilustrowany cennik gratis i franko. 1038 10 20

Maszyny do pisania

systemów „SUN” i „BLICKENSBERGER” do sprzedania w magazynie optycznym L. Tomaszewicza, Kraków, Floryańska 2. 1619 1 3

Tanio do nabycia

wolant używany i kilka bryczek nowych resorowych i zwykłych w zakładzie lakierniczym 1620 1 6

Stanisława Sadowińskiego
w Podgórzu, przy ul. Józefińskiej L. 6.

„Willa w Zakopanem”

ulica Ogrodowa 4, o 17 pokojach i 2 kuchniach z całym urządzeniem, meblami, pościelą, bielizną stołową, naczyniem stołowym i kuchennym zaraz do najęcia lub sprzedania. Bliższa wiadomość na miejscu lub pod adresem Agencji dzienników Sokołowskiego, Lwów, Pa-saž Hausmana. 1420 5 5

PALARNIA KAWY

Pierwsza Krakowska PALARNIA KAWY
poleca częściowo i hurtownie wyborowe gatunki Kawy palonej najnowszym i najlepszym sposobem za pomocą „gorącego powietrza” po cenach najniższych.

M. JAWORNICKI.
1348 18 0

Lasu szpilkowego

na podstemplowania w kopalniach i odzieńków w każdej wielkości i jakości poszukuje do kupna po najwyższych cenach zasobna firma. Zgłoszenia pod 1557 przyjmuje Administr. „N. Reformy”. 1657 2 5

W poniedziałek dnia 1 maja 1905 r. o godzinie 4-ej po południu odbędzie się we własnym lokalu przy ulicy Koletek obok Wisły

Walne Zgromadzenie

członków chrześc. Towarzystwa składu drzewa majstrów stolarskich i bednarsk. zarejestr. Stow. z ogran. poręką.

- Porządek dzienny:**
- 1) Zagajenie Zgromadzenia przez przewodniczącego.
 - 2) Odczytanie protokołu Walnego Zgromadzenia z r. 1904.
 - 3) Sprawozdanie Dyrekcyi i Rady nadzorczej z czynności za rok ubiegły.
 - 4) Przedłożenie bilansu i rachunków za r. 1904.
 - 5) Sprawozdanie i wnioski Komisji kontrolującej.
 - 6) Wnioski i interpelacje członków.
 - 8) Wybór Rady nadzorczej i Dyrekcyi.
- W. Bober m. p.**
dyrektor.

Apteka

Fort. Gralewskiego

w Krakowie, ul. Szczepańska 1, poleca następujące wyroby własne:

Petrogen „Jahra” wysmienity środek do karmienia włosów, usuwa łupież i swąd z głowy, wzmacnia cebulki włosowe i zapobiega wypadaniu.

Cena flakonu koron 2 i koron 4.

„Jahra” Kali chloricum pasta do zębów,

wybiela zęby, desinfekcyonuje i konserwuje jamę ustną. Tab. 50 hal.

„Jahra” Antyseptyczna woda do ust.

znakomita woda do utrzymania zdrowych zębów i do płukania ust. — Flakon koron 120.

„Jahra” Wata Mentoformolowa wysmienity środek przy katarach nosa.

Pudełko 40 hal. 949 23 50

Niedościęnione w cenie i jakości

są moje wysokoramiennie Singtona maszyny do szycia i rowery: Singer, nożna, z pokrywą 64 K. Czółenkowa 79 K. centrowo-szpilkowa 92 K. 5-letnie rzetelne poręczenie. Rowery. Pierwszorzędne 1905 r.

Model roweru z łożyskami dzwonikowem, latowaniem wewnętrznym, ze wszystkimi przyborami 120 K. Węze 4 i 5 K. płaszcz 6, 7, 8, 9 K. pompy 80 h. pompy nożne 3 K. lampy oliwne 190, 230 K. lampy acetylenowe 320, 370, 450 K. lancuszki 250 K. do 320 K. pedały 360 K. i 4 K. plyn do sztykielki niklowania 170 K. lak emal. 80 h. siodełka 350, 4 K. zupełne pomalowane, jak niklowanie kierownicy, spręży i t. d., wyglądzenie konusów, że koło wygląda jak nowe, 24 K. Kolo swobodne z hamowidłem watecznem, model 1905, 35 K. 75 rozmaitych używanych rowerów, najnowszych modeli, K 45, 65, 75, 80 wraz z przyborami. Wysyłka tylko za zaliczką. Zadek 15 K. Na wypłatę ratami nie sprzedaje. Wielki specjalny katalog za nadeśl. 60 h. markami. Cennik rowerów i maszyn za darmo. **M. RUNDAKIN**, Wiedeń, IX., Liechtensteinstrasse 23. Rok zał. 1874. koresp. polska. 1287 2 6

Magazyn Henryka Schwarza

Kraków, ulica Grodzka 13 = Telefon 43



Nowości w towarach modnych na suknie i gotowej konfekcyi damskiej.

== Zakiety od 18 koron. ==

SPODNICE i KOSTYUMY w wielkim wyborze.

Próbki darmo i oplatnie.

„Nowości sezonowe”

Modele kapeluszy, bluzy, halki, parasolki, materye jedwabne, koronki, wstążki, paski, żaboty, boa angielskie, peleryny gumowe

polecają najtaniej

Zimler i Spółka

Linia A-B.

SLYNNE AMERYKAŃSKIE OBUWIE

firmy Hathaway, Soule & Harrington Manufactur of Boots & Shoes

BOSTON U. S. A.

poleca w wielkim wyborze 1350 3 9

MAGAZYN NOWOŚCI

A. Skórczewskiego i Polakiewicza

W KRAKOWIE, UL. FLORYAŃSKA 13.

Zalety: trwałe, nieprzemakalne, wygodne i forma prawidłowa.



Farbiarnia, chemiczna pralnia

Ferd. Sickenberga Synów c. k. nadw. dostawców.

Fabryka: Wiedeń, XIX., Nussdorf, Sickenberggasse 4—8.

Skład główny: Wiedeń, I., Spiegelgasse tylko 15, w domu własnym.

Składy we wszystkich dzielnicach; przyjmowanie we wszystkich większych miastach prowincjonalnych. — Farbiarnia i chemiczna pralnia garderoby męskiej i damskiej, koronek, kotar, obić meblowych, piór, parasolek, rękawiczek i wszelkich przyborów toaletowych. — Zlecenia z prowincyi szybko. — Na listowne zapytania odpowiada się zaraz. — Wysyłka wzorów i farbowania na próbę za darmo, oplatnie. 1323 7 8

Ostrzeżenie. Prosimy uważać dobrze na brzmienie naszej firmy, by za nią nie brać innych.

„Najświeższe Nowości”

w Materyałach wełnianych, jedwabnych i do prania — oraz w Konfekcyi dziecięcej — poleca

JÓZEF MASSAR

w Krakowie, przy ulicy Floryańskiej L. 15.

Towar gustowny i doborowy.

Ceny umiarkowane.

5000 KORON NAGRODY

dla niemających zarostu i łysych.



Porost brody i włosów na głowie istotnie w 8 dniach wywołuje prawdziwie duński „Balsam Mos”. Starzy i młodzi, mężczyźni i kobiety, używają tylko „Balsamu Mos” do wywołania porostu brody, brwi i włosów. Jest bowiem dowiedzioną rzeczą, że „Balsam Mos” jest jedynym środkiem nowoczesnej wiedzy, który w przeciągu 8 do 14 dni przez działanie na cebulki włosów w ten sposób na nie wpływa, że włosy zaraz zaczynają rość. Ręczy się, że środek ten nie jest szkodliwy.

Jeżeli to nie jest prawda, wypłacimy — 5000 koron gotówką —

każdemu gołowasemu, tysemu, lub rzadkie włosy mającemu, który Balsamu Mos przez sześć tygodni używał bezskutecznie.

Uwaga: Jesteśmy jedyną firmą, która daje tego rodzaju poręczenie. Lekarskie opisy i polecenia. Przed naśladowaniem ostrzeżenie się usilne.

W sprawie prób z Pańskim „Balsamem Mos” mogę Panom donieść, że z tego balsamu jestem zupełnie zadowolony. Już po ośmiu dniach pojawił się wyraźny porost włosów, a chociaż włosy były jasne i miękie, były one przecież bardzo mocne. Po 2 tygodniach przyszedł budoła powoli pi rzwotną barwę i dopiero wtenczas ujawniło się nadzwyczaj korzystne działanie Pańskiego balsamu. Dziękując, łączę dla WP. wyrazy poważania Dr Tverg Kopenhaga.

Ja, podpisana, mogę polecić każdemu prawdziwy duński Balsam Mos jako niezawodny środek do wywołania porostu nowych włosów. Przez długi czas wy-padały mi włosy porządnie tak, że pojawiły się całe miejsca pozbawione włosów. Gdy atoli używałam przez 3 tygodnie Balsamu Mos, poczęły włosy rość na nowo gęste i bujne. M. C. Andersen, Ny Vestergade 5, Kopenhaga.

Paczka Balsamu Mos 5 str. Opakowanie dyskr. Po otrzymaniu należytości lub za zaliczką. Pisać do największego w świecie osobliwego handlu

Mos-Magasinet, Copenhagen K 333 Danmark (Dania).

(Opłata kart koresp. 10 h, a listów 25 h).

Księgarnia G. Gebethnera i Spółki w Krakowie

POLECA:

Albert dr. Sprawa ludowa wobec przyszłości narodu Koron 1:50
Andrzej Leonid. Czerwony śmiech, w przekładzie i z przedmową K. Rak-wskiego 1:50
Betza Stanisław. W ojeździe bohatera. (Odczyt publiczny) 1:—
Berezowski Andrzej dr. Szkice o hodowli w Niemczech południowych. Notatki z wycieczki uczniów studium rolniczego Uniwersytetu Jagiellońskiego na wiosnę r. 1904 do Bawarii, Wirtembergii i Badenu 1:50
Czem byliśmy, czem jesteśmy, a czem być możemy? Przyczynki do historyografii polskiej, przez autora Zarysów stanu moralnego naszego społeczeństwa. Część I. Ks. 2. Geograficzno-historyczne stosunki na ziemiach dawnej Polski i wpływ ich na charakter społeczeństwa 2:—
Doyle Conan. Z przygód Sherlocka Holmesa: Tajemnica obłubienicy i inne nowele 3:—
Jednodniówka pańien ekonomek Lwów 19. III. 1905. 2:—
Kallenbach Józef. Czasy i ludzie: Kraj lat dziecińczych. — Kuratoryja wileńska. — Tło obrzędowe „Dziadów”. — Wieczory w Neuilly. — O malarstwie religijnem. — Z młodych lat Zygmunta Krasińskiego. — O Lenartowiczu. — Antoni Małceki. — Kalendarz Jana III. — British Museum. 4:50
Konopnicka Marya. Nowe pieśni kor. 3:—, w opr. 4:—
Kraushar Aleksander. Miscelanea historyczne. IV. spryszczenie studenckie. Kartki z dziejów Królestwa Kongresowego 1820—1827. 1:—
Luxemburg R. Wybuch rewolucyjny w Caracie. 1:—
Mátyás Karol dr. Rabszce dawnej puszczy sandomierskiej. Studium etnograficzne. 1:20
Moszyński Jerzy. Rachunek sumienia z ćwierćwiekowej propagandy zgody z Rosją, 3 części 6:—
Porfirigeneta Czesław. Z plusów ziemi z 20 ilustracjami K. Gorskiego 2:50
Rakowski Kazimierz. Droga pielgrzymstwa, baśń dramatyczna, okładka i winiety rysunku Stanisława Wyspiańskiego 4:—
Suligowski Adolf. Miasto analfabetów. Wydanie drugie 1:50
T. J. Przyczynki do ilustracji „dzikiego” u nas gospodarowania na dzikich stawach. 1:—

Do nabycia we wszystkich księgarniach. 1607 1 5

Fabryka wyrobów betonowych i skład materyałów budowlanych

S. Gottlieba

Kraków, ul. Mikołajska L. 5. Telefon Nr 611.

poleca: portland cement, polski i krajowy, gips wszelkiego rodzaju, wapno hydrauliczne, kufsteinskie i skaliste, papę ogniotrwałą, dachową, oraz izolacyjną, sztyfer, czyli łupkę słaską, angielską, oraz asbestowy, smołę i karbolineum, rury sztein-gutowe, wewnątrz i zewnątrz glazurowane, oraz rozmaite wyroby szteingutowe, trzcinę i maty sufitowe, cegły, płyty ogniotrwałe, oraz glinę i mączkę ogniotrwałą, dyle, czyli ścianki gipsowe, posadzki cementowe, szteingutowe, oraz porcelanowe do wyłożenia ścian, kanały i rozmaite wyroby betonowe, asfalt, oraz rozmaite wyroby a'faltowe, masę kanczukową do osuszania wilgotnych murów, dachówki wszelkiego systemu i płyty korkowe.

Wykonuje roboty asfaltowe i betonowe, pokrywa dachy łupkiem słaskim, angielskim, oraz asbestowym, papą ogniotrwałą, cementem drzewnym i dachówką. 1310 4 6

Magazyn mebli

i Zakład tapicersko-dekoracyjny

pod firmą

STANISŁAW STACHOWSKI

w Krakowie, przy ul. Sławkowskiej L. 1.

poleca swój obficie zaopatrzony Magazyn w meble stylowe i fantazyjne do salonów, sypialni i pokoi jadalnych, portyery, firanki, dywany, łóżka żelazne, materace, wkłady do łóżek, koldry, pledy do podróży, poduszki, makaty francuskie, story do okien i wszelkie inne przybory dekoracyjne. Podejmuje się wszelkich urządzeń apartamentów od najwykwintniejszych do zupełnie skromnych umeblowań, jakoteż przerabiania i pokrywania mebli, materaców, zakładania firanek, dywanów, tapetowania, jakoteż i wszelkich innych dekoracyj. 1600 1 10



Budzik konkurencyjny

według systemu amerykańskiego w każdym położeniu idący, 18 ctm. wysoki, dobrej konstrukcyi, nadający się do ciągłej służby z 3-letnią pisemną gwarancją za dobry i dokładny chód. Cena złr. 1:45, 3 sztuki złr. 4, z tarczą wieczór świecącą złr. 1:65, 3 szt. 4:50.

Niemia ryzyka! Dozwolona wymiana lub zwrot pieniędzy.

Wysyłka za zaliczką przez **HANNSA KONRADA** 1037 Pierwszą fabrykę w Brün Nr 1361 (Czechy) 7 10

Bogato ilustrowane cenniki z przeszło 800 odbitkami zegarów, wyrobów srebrnych i złotych, wysyła na żądanie gratis i franko.

Ogłoszenie licytacji

dnia 9-go maja 1905 roku i dni następnych.

Dyrekcya

Kasy Oszczędności miasta Krakowa

podaje do publicznej wiadomości, iż w tutejszym

ZAKŁADZIE POŻYCZKOWYM NA ZASTAWY RUCHOME

KOSZTOWNOŚCI

w złocie, srebrze i drogiej kamieniach

a mianowicie: Nr 2881, Nr 2986, Nr 3231, Nr 8851, Nr 9141, Nr 9808, z 1903 roku i od Nr 12.269 do Nr 25.151 z roku 1903, t. j. do dnia 31 grudnia 1903 r. włącznie, jak również ubrania, bielizna, broń myśliwska, dywany, maszyny do szycia, rowery i rzeźby od Nr 24.517 do Nr 27.761 z roku 1904, t. j. do dnia 30 czerwca 1904 r. włącznie zastawione, a dotąd nie wykupione ani prolongowane, stosownie do § 22 Statutu, zostaną sprzedane najwięcej dającemu w drodze publicznej licytacji, która odbędzie się dnia 9 maja 1905 r. i dni następnych o godzinie 9 1/2 przed południem 1601 1 3

przy ulicy Szpitalnej pod L. 15.

Wzywa się zatem strony interesowane, aby we własnym interesie przed terminem licytacji do 6-go maja 1905 roku włącznie, pospie-szyły z wykupnem lub prolongowaniem swoich zastawów.

Rządca Drukarni L. K. Górski

Z Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10.